ПРОЄКТ

ПРОГРАМА
ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ
Первомайського району
на 2027 рік

м. Первомайськ

ЗМІСТ

Паспорт програми 3
Вступ 4
І. Аналіз економічного і соціального розвитку Первомайського району за 2026 рік 5
ІІ. Мета, завдання та результативні показники Програми 43
ІІІ. Пріоритети економічного та соціального розвитку Первомайського району на 2027 рік 46
3.1. Забезпечення умов соціально-економічного зростання 47
3.1.1. Інвестиційна діяльність 47
3.1.2. Зовнішньоекономічна діяльність та міжнародне співробітництво 48
3.1.3. Інноваційний розвиток 49
3.1.4. Дерегуляція і розвиток підприємництва 50
3.1.5. Інформатизація та цифровий розвиток 51
3.1.6. Податково-бюджетна політика та фінансове забезпечення 52
3.2. Розвиток реального сектора економіки 53
3.2.1. Промисловість 53
3.2.2. Агропромисловий комплекс 54
3.2.3. Житлово-комунальне господарство 57
3.2.4. Енергозабезпечення та енергоефективність 59
3.2.5. Транспорт та транспортна інфраструктура 60
3.2.6. Туристична та рекреаційна галузі 60
3.3. Соціальна сфера 62
3.3.1. Демографічна ситуація та розвиток ринку праці 62
3.3.2. Соціальний захист населення 63
3.3.3. Пенсійне забезпечення 64
3.3.4. Підтримка сімей, дітей та молоді 65
3.3.5. Доходи населення та заробітна плата 65
3.4. Гуманітарна сфера 66
3.4.1. Охорона здоров’я 66
3.4.2. Освіта 67
3.4.3. Культура та охорона культурної спадщини 67
3.4.4. Фізична культура і спорт 68
3.5. Безпека життєдіяльності людини 69
3.5.1. Забезпечення законності та правопорядку 69
3.5.2. Охорона навколишнього природного середовища 70
3.5.3. Техногенна безпека 71
3.6. **Збереження та розвиток територій** 71
3.6.1. Забезпечення комплексного розвитку району 71
3.6.2. Підтримка місцевих органів влади з питань реалізації реформ та делегованих районною радою повноважень 74
Додаток 75

ПАСПОРТ ПРОГРАМИ

1. Назва: Програма економічного і соціального розвитку Первомайського району на 2027 рік

2. Ініціатор розроблення програми: Первомайська районна військова адміністрація

3. Обґрунтування розроблення: відповідно до вимог статті 17 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», Закону України "Про правовий режим воєнного стану", Закону України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», Стратегії розвитку Миколаївської області на період до 2027 року, з урахуванням воєнного стану, з метою створення умов для стабільного економічного зростання та поліпшення якості життя населення.

4. Розробник програми: відділ соціально-економічного розвитку територій Первомайської районної військової адміністрації

5. Співрозробники програми: начальники відділів, управлінь райвійськадміністрації, керівники організацій, установ району, голови районної, міської, селищних та сільських рад району

6. Відповідальний виконавець програми: Первомайська районна військова адміністрація

7. Учасники програми: Первомайська районна рада, територіальні громади, підприємства, установи та організації, суб’єкти господарювання району

8. Мета: забезпечення підтримки роботи в різних напрямках життєдіяльності в умовах воєнного стану, підвищення стандартів життя населення району шляхом розбудови інфраструктури, забезпечення якості та загальної доступності публічних послуг, підтримки ініціативи малого бізнесу та створення позитивного іміджу району.

9. Термін реалізації програми: 2027 рік

ВСТУП

Програма економічного і соціального розвитку Первомайського району на 2027 рік (далі - Програма) є ключовим документом, який визначає розвиток району в короткостроковій перспективі, розроблена на основі комплексного аналізу соціально-економічної ситуації в районі, з урахуванням впливу російської військової агресії, зовнішніх політичних, економічних та інших факторів і очікуваних тенденцій зміни впливу цих факторів у перспективі.

Програмам розроблена згідно з вимогами Конституції України, на підставі законів України "Про місцеві державні адміністрації", "Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України", Бюджетного кодексу України, постанови Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 № 621 "Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проєктів Бюджетної декларації та державного бюджету", Стратегії розвитку Миколаївської області на період до 2027 року включно, затвердженої рішенням № 2 Миколаївської обласної ради 23.12.2020 року.

Програму розроблено районною військовою адміністрацією, за пропозиціями структурних підрозділів Первомайської районної військової адміністрації, Первомайської районної ради, територіальних громад, підприємств, установ та організацій, суб'єктів господарювання, з метою висвітлення єдиної політики розвитку району, реалізації пріоритетів, які б забезпечили зростання добробуту і підвищення якості життя населення за рахунок забезпечення позитивних структурних зрушень в економіці, підвищення її конкурентоспроможності, як основи для збалансованого зростання стандартів та показників економічного розвитку.

Передбачається, що основна робота органів влади, враховуючи виклики сьогодення, буде і надалі спрямовуватися на максимальну мобілізацію ресурсів з метою забезпечення стабільної роботи економіки в умовах воєнного (післявоєнного) періоду, у тому числі за рахунок реалізації комплексу заходів:

створення нових робочих місць через підтримку бізнесу;

стимулювання залучення інвестицій;

створення для мешканців району безпечних умов для життя;

подальший розвиток системи надання якісних доступних освітніх, медичних, соціальних послуг, у тому числі внутрішньо переміщеним особам;

сприяння соціальній адаптації захисників та захисниць України, що повертаються з війни;

подальшої модернізації об'єктів житлово-комунального господарства та соціальної сфери.

Програма координує свої заходи із завданнями інших чинних регіональних цільових програм та галузевих тенденцій.

Програма розрахована на основі аналізу економічної ситуації в Україні та районі у поточному році, з урахуванням основних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку України на 2027-2029 роки, що затверджені

постановою Кабінету Міністрів України від 04.06.2026 року № 695 "Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2027-2029 роки", з використанням наявних статистичних даних та з урахуванням прогнозів і розрахунків.

Для оцінки стану виконання основних показників Програми, повноти та якості реалізації визначених завдань і заходів, здійснюватиметься моніторинг виконання у процесі реалізації проєктів та заходів Програми. Протягом 2027 року, до неї можуть вноситись необхідні корективи (зокрема, доповнення, уточнення заходів та проектів або перерозподіл фінансових ресурсів). Зміни та доповнення до Програми або приймання її в новій редакції – погоджуються депутатським корпусом та затверджуються районною радою.

I. АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ПЕРВОМАЙСЬКОГО РАЙОНУ ЗА 2026 РІК

Враховуючи відсутність більшості статистичних показників внаслідок призупинення оприлюднення статистичної інформації через дію Закону України «Про захист інтересів суб’єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни», Програма базується на аналізі основних показників і тенденцій соціально-економічного розвитку району у 2026 році та визначає мету, завдання та заходи економічного та соціального розвитку району на 2027 рік, виконання яких передбачає координацію спільних дій місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, територіальних органів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади у співпраці з представниками бізнесу, науки та громадських організацій задля втілення єдиної державної політики розвитку району.

Первомайський район утворений відповідно до постанови Верховної Ради України від 17 липня 2020 року № 807-IX "Про утворення та ліквідацію районів". Територія району становить 3792,5 кв. км. або 15,4 відсотки від загальної території області. Об’єднує район 8 територіальних громад: Первомайська міська, Арбузинська. Врадіївська, Кривоозерська Кам'яномостівська селищні, Благодатненська, Мигіївська та Синюшинобрідська сільські територіальні громади. До складу територіальних громад району входять 140 населених пунктів: 1місто, 5 селищ, 134 села, з яких, 8 населених пунктів є адміністративними центрами територіальних громад району, а 132 населених пункти об'єднані в 49 старостівських округів. Адміністративним центром району є місто Первомайськ.

Первомайський район має багатогалузеву економіку. Ключову роль у структурі економіки мають: сільське господарство та промисловість. На розвиток ключових галузей економіки мають вплив ряд факторів: адміністративний устрій, географічне розташування, сировинний потенціал, розвиток інфраструктури, трудові ресурси, тощо.

Первомайський район розташований на північному заході Миколаївської області в степовій зоні України у межах Причорноморської низовини. Район

межує на заході з Одеською, на півночі з Кіровоградською областями, на півдні – з Вознесенським районом Миколаївської області.

Рельєф району низовинний, ґрунтовий покрив головним чином складається з південних чорноземів. Товщина профілю немитих чорноземів складає 90-95см, вміст гумусу в орному шарі – від 4,5 до 5,8 відсотків.

Основними будівельними матеріалами є гранітна продукція, цегельно-черепична сировина та піски. Родовища суглинків та глини знаходяться в південно-західній частині району. Вздовж берега річки Кодима розташовані родовища пісків глибиною до 50 м. На території району є родовища каоліну та кристалічних порід (граніт і мігматит), які використовуються для виробництва буту і щебню. Також родовища графіту, силікатно-нікелевих та уранових руд, які потребують геологічної розвідки. З природних багатств району - відома в Україні, країнах ближнього та дальнього зарубіжжя мінеральна сульфатно-хлоридно-гідрокарбонатна вода, розливом і реалізацією якої займається ТОВ «Кривоозерська харчосмакова фабрика».

Природні та кліматичні умови сприятливі для розвитку сільського господарства.

По території тече одна з найбільших річок України – Південний Буг, 373 - ставки, озера, водосховища, 108 - річки, струмки.

Ліси та інші лісовкриті площі на території району складають 6651 га земель державного лісового фонду, в тому числі покрито лісом – 4894 га, які відносяться до захисних лісів першої групи. На території лісів виділено об'єкти природно-заповідного фонду. Географічне розташування Первомайського району досить вигідне. Територія є привабливою для розвитку зеленого туризму.

Загальна площа сільськогосподарських земель, що входять до адміністративних територіальних одиниць – 274,1 тисяч га, в тому числі рілля – 228,6 тисяч га.

<u>Демографічна ситуація та розвиток ринку праці</u>

Оскільки на період дії воєнного стану або стану війни в Україні, а також впродовж трьох місяців після його завершення, органами державної статистики призупинено розрахунки чисельності населення, офіційна державна статистична інформація щодо демографічних показників на 1 жовтня 2026 року відсутня.

Основні демографічні показники
у січні 2022 року

(осіб)

	Первомайський район
Чисельність наявного населення (за оцінкою) на 1 лютого 2022р.	144993
Середня чисельність наявного населення	145103
Чисельність постійного населення (за оцінкою) на 1 лютого 2022р.	146241
Середня чисельність постійного населення	146351
Загальний приріст, скорочення (–) населення	–220
Природний приріст, скорочення (–) населення	–193

Кількість живонароджених	63
Кількість померлих	256
Міграційний приріст, скорочення (–) населення	–27
Кількість прибулих	84
Кількість вибулих	111

Зайнятість населення

За 9 місяців 2026 року в Первомайській філії Миколаївського ОЦЗ перебувало на обліку 3351 осіб, з них 2502 безробітних. Працевлаштовані за цей період 1070 особи, в тому числі 574 безробітних.

Участь в суспільно – корисних роботах прийняли 411 осіб, в тому числі 12 безробітних осіб з числа ВПО. Також безробітні активно приймали участь в оплачуваних громадських роботах – 280 осіб.

Професійне навчання пройшли 231 особа з числа безробітних громадян.

З січня по вересень 2026 року 22 особи отримали ваучер для підтримання конкурентоспроможності осіб на ринку праці (в тому числі, 1 учасник бойових дій та 6 внутрішньо переміщених осіб. 9 осіб отримали ваучер для перепідготовки, 6 осіб для підвищили кваліфікації та 7 осіб на підготовку за іншою спеціальністю.

Також за звітний період прийнято позитивних рішень на компенсацію роботодавцю:

- єдиного внеску роботодавцю за працевлаштування квотної категорії осіб, але не більше подвійного розміру мінімального страхового внеску, які зареєстровані в службі зайнятості більше 1 місяця – 3 рішення;
- єдиного внеску за працевлаштування зареєстрованих безробітних, які перебувають у статусі зареєстрованого безробітного понад 6 місяців – 9 рішень;
- 50% фактичних витрат на оплату праці роботодавцю, який працевлаштує осіб, яким до настання права на пенсію за віком залишилося не більше п’яти років, УДБ, осіб з інвалідністю – 9 рішень;
- 50% мінімальної заробітної плати за працевлаштування молоді – 31 рішення;
- витрат на оплату праці за працевлаштування ВПО (незалежно від перебування на обліку) – 12 рішень;
- єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування за працевлаштування на нові робочі місця – 27 рішень;
- витрат на оплату праці за працевлаштування ВПО з числа безробітних – 13 рішень;

На отримання мікрогрантів (грантів) на створення або розширення власного бізнесу за звітний період було прийнято 18 позитивних рішень.

В 2027 році планується виконання всіх вищезазначених програм.

Пенсійне забезпечення

Станом на 01 жовтня 2026 року по м. Первомайську та Первомайському районі перебувають на обліку 22369 одержувача пенсій (цивільні), середній розмір пенсійної виплати складає 5263,24 грн.

Із загальної кількості пенсіонерів:

- пенсію за віком отримують 17966 осіб (80,32%), середній розмір – 5479,65 грн;
- пенсію по інвалідності отримують 2916 осіб (13,04%), середній розмір – 4192,69 грн;
- пенсію у зв'язку з втратою годувальника отримують 997 осіб (4,46%), середній розмір – 4360,26 грн;
- пенсію за вислугу років отримують 373 осіб (1,67%), середній розмір – 4959,81 грн;
- соціальні пенсії отримують 112 осіб (0,50%), середній розмір – 3167,04 грн;
- довічне грошове утримання суддів отримують 7 осіб (0,03%), середній розмір – 74109,69 грн.

Протягом звітного періоду призначено 718 нових пенсійних справ, проведено 1503 перерахунків пенсій.

Надходження коштів, що адмініструє Пенсійний фонд України за 9 місяців 2026 року по Первомайському району Миколаївської області склали – 1112,5 тис. грн, з них відшкодування фактичних витрат на виплату і доставку пільгових пенсій – 1088,6 тис. грн, надходження коштів від сплати заборгованості зі сплати страхових внесків – 18,2 тис. грн, добровільні внески – 5,7 тис. грн.

Станом на 01.10.2026 року заборгованість платників Первомайського району склала – 29754,2 тис. грн або 23,9% від заборгованості по Миколаївській області:

- заборгованість зі сплати страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування (до 01.01.2011), фінансових санкцій та пені –21339,5 тис. грн або 54,8% заборгованості по Миколаївській області;
- заборгованість з відшкодування фактичних витрат на виплату і доставку пільгових пенсій – 5100,2 тис. грн або 6% заборгованості по області;
- заборгованість зі сплати страхових внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності (до 01.01.2011) – 446,9 тис. грн або 21,4% заборгованості по Миколаївській області;
- заборгованість з капіталізованих платежів – 2867,6 тис. грн або 24,9% заборгованості по області.

Найбільшими боржниками Первомайського району є Первомайський гранітно-щебеневий кар'єр та комунальні підприємства Первомайської міської ради КП «Первомайський міський водоканал» та КП «Комунсервіс».

Бюджетно-фінансова політика

Незважаючи на пов'язані з воєнним станом зміни у бюджетному і у податковому законодавстві, за підсумками 9 місяців 2026 року в районі досягнуто перевиконання запланованих показників доходів бюджету

План надходжень до районного бюджету Первомайського району на 2026 рік (без урахування міжбюджетних трансфертів) становить 230,000 тис. грн., у тому числі до загального фонду бюджету – 230,000 тис. грн., до спеціального фонду районного бюджету – надходження не заплановані. За 9 місяців 2026 року

план надходжень до районного бюджету Первомайського району (без урахування міжбюджетних трансфертів) становив – 165,792 тис. грн.

За звітний період до загального фонду районного бюджету надійшло неподаткових надходжень у сумі 237,070 тис. грн., що становить 143,0% виконання або + 71,278 тис. грн. по відношенню до планового показника; до спеціального фонду надходжень не було.

У порівнянні з 9 місяцями 2025 року неподаткові надходження до районного бюджету по загальному фонду збільшилися на 43,849 тис. грн. або на 22,7%.

Міжбюджетні трансферти, що передаються з державного бюджету до районного бюджету, і які є складовою дохідної частини районного бюджету 2026 року, визначені відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2026 рік».

Загальний обсяг міжбюджетних трансфертів, що надаються із державного бюджету до районного бюджету Первомайського району визначено у сумі 1 449,400 тис. грн. - субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення окремих видатків районних рад, спрямованих на виконання їх повноважень, у тому числі планові показники надходжень за 9 місяців 2026 року становили 1 087,200 тис. грн. За звітний період надійшло з державного бюджету 1 087,200 тис.грн., що становить 100,0% планових показників надходжень за 9 місяців 2026 року або 75,0% до року.

Загальний обсяг міжбюджетних трансфертів, що надаються із місцевих бюджетів Первомайської міської, Кривоозерської та Врадіївської селищних рад Первомайського району до районного бюджету визначено у сумі 133,185 тис. грн., у тому числі:

- на експлуатаційно-технічне обслуговування апаратури, технічних засобів оповіщення та технічних засобів телекомунікації територіальної системи централізованого оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій – 133,185 тис. грн.

Планові показники надходжень за 9 місяців 2026 року становили 133,185 тис. грн. За звітний період надійшло з місцевих бюджетів 103,988 тис. грн., що становить 78,1% планових показників надходжень за 9 місяців 2026 року та 78,1% до року.

Видатки районного бюджету на 2026 рік заплановані у сумі 1 893,904 тис. грн., у тому числі по загальному фонду – 1 893,904 тис. грн., по спеціальному фонду видатки не заплановані. Асигнування за 9 місяців 2026 року становлять 1 398,423 тис. грн., у тому числі по загальному фонду – 1 398,423 тис. грн.

Протягом звітного періоду була проведена відповідна робота щодо забезпечення своєчасної виплати заробітної плати працівникам районної ради з урахуванням підвищення посадових окладів згідно з вимогами Постанов Уряду.

На виплату заробітної плати з нарахуваннями за 9 місяців 2026 року спрямовано 1 236,977 тис. грн. Обсяг вказаних виплат становить 88,5% загальних видатків за 9 місяців 2026 року.

Виплата заробітної плати з нарахуваннями працівникам районної ради проводилась в межах лімітних асигнувань помісячного розпису бюджету.

При затверджені розписів на 9 місяців 2026 року у повному обсязі забезпечено потребу в асигнуваннях на оплату праці працівників районної ради, з урахуванням виділених коштів вільного залишку у сумі 81,319 тис. грн., згідно рішення сесії Первомайської районної ради від 27.02.2026 року № 3.

На оплату комунальних послуг та енергоносіїв асигнування на 2026 рік не передбачені.

На утримання органу місцевого самоврядування по районному бюджету на 2026 рік передбачені бюджетні призначення з урахуванням внесених змін у сумі 1 758,719 тис. грн., у тому числі бюджетні призначення на 9 місяців поточного року – 1 334,311 тис. грн. Фактично виконано за 9 місяців 2026 року 1 319,096 тис. грн. або 98,9% звітного періоду та 75,0% до року.

Річний план з урахуванням змін по фонду оплати праці працівників районної ради становить 1 654,731 тис. грн., план на 9 місяців 2026 року – 1 245,007 тис. грн. Виконання становить 1 236,977 тис. грн. або 99,4% за 9 місяців поточного року та 74,8% до річного плану.

Станом на 01 жовтня 2026 року дебіторська заборгованість по загальному фонду районної ради відсутня. Кредиторська заборгованість по загальному фонду районної ради становить 2,470 тис. грн. за незахищеними статтями видатків районного бюджету.

По районному бюджету на 2026 рік заплановані видатки загального фонду на виконання заходів районної Цільової програми захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на 2026-2028 роки у сумі 133,185 тис. грн., у тому числі:

- на експлуатаційно-технічне обслуговування апаратури, технічних засобів оповіщення та технічних засобів телекомунікації територіальної системи централізованого оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій у сумі 133,185 тис. грн.

Виконання за 9 місяців 2026 року становить 79,327 тис. грн., або 59,6% за 9 місяців поточного року та 59,6% до річного плану.

Станом на 01 січня 2026 року вільний залишок коштів загального фонду районного бюджету становив 81,319 тис. грн.

Оборотний залишок бюджетних коштів районного бюджету становить 3,000 тис. грн.

У І кварталі 2026 року рішенням сесії Первомайської районної ради від 27.02.2026 року № 3 розподілений в повному обсязі вільний залишок коштів районного бюджету по загальному фонду у сумі 81,319 тис. грн.

Станом на 01 жовтня 2026 року залишки коштів районного бюджету становлять:

- по загальному фонду – 111,685 тис. грн., у тому числі:

87,023 тис. грн. – залишок коштів на котловому рахунку;

24,662 тис. грн.. – залишок коштів інших субвенцій з місцевих бюджетів;

- по спеціальному фонду – 161,474 тис. грн., у тому числі:

103,312 тис. грн. – залишок коштів минулих років, які надійшли до районного бюджету від відчуження майна, що належить Автономній Республіці Крим та майна, що перебуває в комунальній власності;

58,162 тис. грн. - залишок коштів минулих років, які надійшли до районного бюджету у порядку відшкодування втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва.

Промисловість

У звітному періоді промислові підприємства, що здійснюють діяльність на території району, оперативно адаптували технологічні процеси та організацію праці до нових безпекових, логістичних і кадрових викликів з метою збереження виробничого потенціалу, виконання договірних зобов'язань та забезпечення стабільної зайнятості працівників.

Промислова галузь району представлена підприємствами харчової, переробної, добувної галузі, сільськогосподарським машинобудуванням та виробництвом устаткування, а також випуском готових металевих виробів.

Найбільші з них:

1. ПрАТ «Первомайський молочноконсервний комбінат» - виробництво молочних продуктів, молочні консерви, продукція з незбираного молока, масло тваринне, сири тверді, сири м'які;
2. ПрАТ «Завод «Фрегат» - виробництво сільськогосподарських машин для рослинництва - борона-плуг дискова БПД, дощувальні машини, обладнання для АПК - живильники шлюзові, вироби гідравліки, дорожні огорожі;
3. ДП «Ливарний завод» - виробництво готових металевих виробів, лиття чавуну;
4. ТДВ «Первомайськдизельмаш» - виробництво дизелів, дизель-генераторів, а також газових двигун-генераторів;
5. ТОВ «Ремонт-Ник» -виробництво сільгоспмашин.
6. ТОВ «Кривоозерська харчосмакова фабрика» - виробництво мінеральної води, виробництво хліба та хлібобулочних виробів;
7. ТОВ «Кривоозерський комбікормовий завод» - переробка соняшника (давальницька сировина) на олію, виробництво готових кормів - макухи, надання послуг по оренді приміщень та зберіганню зернових культур, надання транспортних послуг;
8. ТОВ «СВІТ СОЛОМИ» - виробництво міцелія субстратний (компост) фази 2 для вирощування білих і коричневих грибів печериць.
9. ТОВ «Пласт» - видобування каоліну;
10. ПрАТ «Софія-Граніт» - видобування каміння, виготовлення бруківки;
11. ПП «Влад Плюс» - пошиття одягу;
12. ПП «Возіян» виробництво хлібобулочних та ковбасних виробів;
13. ФОП «Вовк В.В.» - виробництво хлібобулочних виробів;
14. ТОВ «Бандурський олійно-екстракційний завод». Підприємство є одним з найпотужніших в районі. Крім цього, являється бюджетоутворюючим підприємством Мигіївської громади, вносить значний вклад в соціально-економічний розвиток громади, району та області. Обсяг реалізованої промислової продукції складає майже 60 відсотків від загального обсягу в громаді. Основна продукція, що виготовляється на експорт – олія, шрот та пілети.

З метою сприяння відновленню промисловості, збільшенню обсягів залучених інвестицій, створенню нових робочих місць Кабінетом Міністрів України схвалено Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2023 р. № 176-р "Про схвалення Стратегії розвитку індустріальних парків на 2023-2030 роки" та Операційний План її реалізації у 2023-2025 роках. Наразі в Первомайському районі створено “SUNART” (РКМУ від 08.10.2024 № 968-р). Ініціатором створення цього парку є ТОВ “СІНГА ГРЕЙН”. Індустріальний парк розміщується на території Кривоозерської територіальної громади Первомайського району Миколаївської області.

Попри обмеження, пов’язані з повітряними тривогами, перебоями в постачанні сировини та енергоресурсів, більшість суб’єктів промисловості Первомайського району забезпечили безперервність виробництва або відновили його у скоригованих обсягах.

Інвестиційна політика та інноваційний розвиток

Інвестиційна привабливість району є ключовим фактором для залучення зовнішніх ресурсів, необхідних для реалізації інвестиційних проектів та відновлення економічного розвитку.

Основна увага фокусувалася на покращенні інвестиційного клімату, розбудові євроінтеграційних процесів та впровадженню інноваційних підходів у промисловості та сільському господарстві. Стабільність і прозорість інвестиційного клімату сприяють залученню нових інвесторів та підтриманні тих, що вже присутні на ринку.

У 2026 році, в умовах обмеженого фінансування з державного та місцевих бюджетів, громади Первомайського району продовжували активно розвивати міжнародне партнерство та залучати донорську допомогу для реалізації проєктів у сферах відновлення критичної інфраструктури, охорони здоров’я, соціального захисту, енергоефективності, розвитку місцевого самоврядування, підтримки внутрішньо переміщених осіб та покращення якості надання адміністративних послуг

На сьогодні, завдяки підписаним угодам про співробітництво та дружбу, які охоплюють широкий спектр питань, включаючи економіку, безпеку, гуманітарну співпрацю, громадами району здійснено роботи та відповідну отримано допомогу, зокрема:

- завершено реалізацію проєкту «Реконструкція системи водопостачання міста Первомайськ» загальною вартістю 3,065 млн євро. Додатково погоджено фінансування встановлення сонячних панелей на об'єкті вартістю 238,7 тис.євро;
- триває реалізація другого масштабного проєкту — реконструкції магістрального водопроводу вартістю 3,485 млн євро із завершенням робіт до кінця 2027 року;
- у червні 2026 року підписано грантовий договір щодо реалізації проєкту реконструкції пологового будинку загальною вартістю 6,22 млн євро, з яких 5,598 млн євро становить грантове фінансування;
- у липні 2026 року ПРООН підтвердила реалізацію в Первомайській міській територіальній громаді проєкту «Стратегічне партнерство для Миколаєва», у

межах якого передбачено проведення поточного ремонту окремих приміщень таких закладів:

* КНП «Первомайська центральна міська багатопрофільна лікарня» (вул. Толбухіна, 128);

* КП «Первомайський міський центр первинної медико-санітарної допомоги» (вул. О. Коротченка, 18а);

* Первомайська гімназія № 1 (вул. Полковника Василя Совачева, 25);

* Заклад професійної освіти «Первомайський професійний коледж» (вул. Корабельна, 20/2);

- встановлено перші 14 модульних будинків для внутрішньо переміщених осіб у межах проєкту данського фонду (GAUFonden та компанії Rambøll за підтримки Королівства Данія). Будинки вже змонтовано, тривають роботи з підключення до інженерних мереж;

- продовжується співпраця з ADRA щодо майбутнього ремонту укриття Гімназії №2, ГО «Екоклуб» щодо будівництва сонячної електростанції для КП «ПУВКГ», CRDF Global у сфері кібербезпеки, а також із Червоним Хрестом України, який передав громаді обладнання для підвищення готовності до надзвичайних ситуацій та генератор для КП «ПУВКГ»;

- з метою продовження міжнародної співпраці та залучення небюджетних коштів для реалізації інвестиційних проєктів Первомайською міською територіальною громадою підписано 19 угод щодо допомоги за підтримки іноземних донорів, 5 договорів з містами-побратимами іноземних міст, 5 угод про співпрацю з українськими громадами та фондами/організаціями, підписано 3 угоди між структурними підрозділами Первомайської міської ради та міжнародними організаціями;

- завершено реалізацію проєкту нове будівництво захисної споруди цивільного захисту у Врадіївському ліцеї №2, по вулиці Івана Врадія, 112 в селищі Врадіївка Первомайського району, Миколаївської області загальною вартістю 44 769,015 тис.грн. Фінансування проєкту здійснювалося за рахунок державного бюджету в сумі 40 064,1 тис.грн та співфінансування з місцевого бюджету в сумі 4704,915 тис. грн.;

- продовжується реалізація проєкту капітальний ремонт харчоблоку у Врадіївському ліцеї № 2 по вулиці Івана Врадія, 112 в селищі Врадіївка Первомайського району, Миколаївської області загальною вартістю 7287,3 тис. грн., фінансування проєкту здійснювалося за рахунок державного бюджету та співфінансування місцевого бюджету;

- продовжується реалізація проєкту нове будівництво котельні блочно-модульної Врадіївського ліцею №1 за адресою: смт. Врадіївка, вул. Миколаївська,12 на території Врадіївської селищної ради, Первомайського району, Миколаївської області, кошторисна вартість якого становить 12544,08 тис.грн;

- продовжується реалізація проєкту нове будівництво котельні блочно-модульної Врадіївського ліцею №2 за адресою: смт Врадіївка, вул. Івана Врадія,112 на території Врадіївської селищної ради Первомайського району Миколаївської області кошторисна вартість якого становить 10315,11 тис.грн;

- за рахунок коштів надзвичайної кредитної програми відновлення, наданих Європейським інвестиційним банком, продовжується реалізація проєкту капітальний ремонт водопровідної мережі в селі Софіївка Первомайського району Миколаївської області загальною кошторисною вартістю 19864,794 тис. грн.;

- продовжується реалізація проєкту нове будівництво водопровідної мережі в селі Генівка Первомайського району Миколаївської області загальною кошторисною вартістю 2334,55 тис. грн;

- продовжується реалізація проєкту нове будівництво споруди подвійного призначення з захисними властивостями протирадіаційного укриття на 50 осіб по вулиці Травнева, 5 в селі Синюшин Брід.

Задля підвищення ефективності взаємодії бізнесу, громад і влади для вдосконалення інвестиційної діяльності району всі територіальні громади району працюють в даному напрямку. На офіційних сайтах громад розміщені інвестиційні майданчики, які є онлайн-платформами для залучення інвестицій у проєкти конкретного населеного пункту. Ці майданчики слугують інформаційними ресурсами, де місцева влада представляє доступні для інвесторів об'єкти та проєкти, а також надає необхідну інформацію та контакти для зацікавлених сторін.

<u>Розвиток малого і середнього підприємництва</u>

Ще одним важливим сектором економіки є мале та середнє підприємництво, яке в районі в звітному році представляли 9593 суб’єктів підприємницької діяльності (юридичні особи - 2975 од., фізичні особи-підприємці - 6618 од.).

Протягом 9 місяців 2026 року вперше з моменту початку широкомасштабного вторгнення російської федерації на територію України відмічена позитивна динаміка приросту кількості новозареєстрованих суб'єктів господарської діяльності (СГД) на території району, зокрема, за звітний період взято на податковий облік 875 новострорених СГД тоді як знято з податкового обліку 610 СГД, тобто приріст склав +265 суб'єктів. При цьому по реєстрації юридичних осіб відмічається негативна тенденція – зареєстровано нових 46 СГД, а припинено 56 СГД тобто зниження -10 суб'єктів, тоді, як по фізичних особах – підприємцях зареєстровано новостворених 829 СГД, а припинено 554, тобто приріст +275 . Розвиток малого та середнього бізнесу є важливим чинником і маркером економічного зростання, зайнятості населення, створення робочих місць і взагалі зміцнення економіки району. За видами економічної діяльності найбільша кількість підприємств малого та середнього бізнесу була зосереджена у сферах послуг, оптової та роздрібної торгівлі, які більш ніж на 90% формуються за рахунок приватних підприємців-фізичних осіб.

Кількість зареєстрованих юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців у Первомайському районі

Звітна дата	Загальна кількість зареєстро	Юридичні особи, керівниками яких є		Загальна кількість фізичних
		чоловіки	жінки	

	ваних юридич-них осіб, од	кількість, од	у % до загальної кількості	кількість, од	у % до загальної кількості	осіб-підприєм-ців, од
На 1 січня 2026 р.	3067	2006	65,4	1061	34,6	5538
На 1 жовтня 2026 р.	2975	1963	66,0	1012	34,0	6618

Індекси споживчих цін

Інфляція на споживчому ринку у вересні 2026р. порівняно з серпнем 2026р. становила 2,1% (по Україні – також 2,1%), вересень 2026 року, загальний місячний індекс споживчих цін зріс на 2,1% у річному вимірі інфляція прискорилася до 10,0%.

Ціни на продукти харчування та безалкогольні напої у вересні п.р. зросли на 8,9%. Справжній стрибок продемонстрували яйця — подорожчання на 43,6%. На 1,7–8,3% подорожчали цукор, рис, сало, молоко, олія, м'ясо та безалкогольні напої. Натомість сезонні фрукти подешевшали на 5,7%, а овочі — на 2,3%.

Ціни на алкогольні напої, тютюнові вироби демонструють стабільне плавне зростання. За останні місяці тютюнові вироби подорожчали в середньому на 1,5–1,7% через поступове підвищення акцизів. Вцілому за 9 місяців поточного року зростання цін на дані групи товарів склало 17,2 відсотка.

Одяг та взуття за 9 місяців поточного року показали зниження цін на 4,7 відсотка.

Ціни на транспорт стабільно підігріваються вартістю пального на АЗС та тарифами на проїзд. Загалом зростання цін становить 26,9 відсотків.

Послуги освіти стали дорожчими на 19,6% через зростання плати за отримання вищої освіти.

З метою контролю за дотриманням вимог законодавства щодо формування, встановлення та застосування державних регульованих цін, на території Первомайського району територіальними громадами здійснюється моніторинг цін за визначеним переліком товарів. Проводиться оперативний розгляд заяв та скарг громадян із споживчих питань, при особистому спілкуванні громадянам надаються консультації щодо вирішення проблемних питань споживачів.

Регулярно готуються та поширюються інформаційні та презентаційні матеріали (друковані та електронні версії), що стосуються розвитку підприємництва, грантових можливостей, цифрових інструментів для бізнесу через офіційний сайт Первомайської районної військової адміністрації та офіційну сторінку в мережі Facebook.

Надається інформація щодо змін у законодавстві, податкових ініціатив та програм підтримки малих і середніх підприємств.

Сільське господарство

Агропромисловий комплекс є стратегічною галуззю економіки району, що визначає обсяги, пропозиції та вартість основних видів продовольства для населення, визначає стан і тенденції розвитку сільських територій.

У галузевій структурі сільського господарства провідне місце належить рослинництву. Перевага надається вирощуванню зернових та технічних культур (пшениця, ячмінь – озимий та ярий, кукурудза, ріпак та соняшник). Як

прибуткова галузь, зерновиробництво є одним з основних джерел надходжень для сільгосптоваровиробників.

Виробництво сільськогосподарських культур підприємствами Первомайського району станом на 1 жовтня 2026 року

	Площа зібрана, га	Обсяг виробництва, т	Урожайність, ц з 1 га зібраної площі
Культури зернові та зернобобові	97939	459029	46,9
у тому числі			
пшениця	66077	325154	49,2
кукурудза	1231	5129	41,7
ячмінь	22210	98453	44,3
жито	1201	7794	64,9
культури зернобобові	7220	22499	31,2
Соя	1425	998	7,0
Ріпак озимий та кольза (ріпак ярий)	4388	7910	18,0
Соняшник	41511	89333	21,52
Льон олійний	334	631	18,89

Сільськогосподарські підприємства, які працюють на території району, постійно здійснюють заходи по вдосконаленню структури посівних площ дотримуючись сівозміни. Зміна природно-кліматичних умов (аномально висока літня температура та тривала посуха) спонукали аграріїв проводити сортооновлення сільськогосподарських культур насінням нових та перспективних посухостійких сортів високого репродуктивного складу та коригувати терміни посіву.

Виробництвом продукції тваринництві на території Первомайського району займається незначна кількість господарств. Дана галузь сільського господарства представлена в основному особистими присадибними господарствами.

Виробництво продукції тваринництва та кількість сільськогосподарських тварин у підприємствах Первомайського району у січні–вересні 2026 року

	Січень–вересень 2026
Жива маса сільськогосподарських тварин, птиці реалізованих на забій, ц	36434,9
Обсяг виробництва (валовий надій) молока, ц	493261
яєць, шт	2674000
Кількість сільськогосподарських тварин, птиці, голів, всього	100825
у тому числі велика рогата худоба	15661
свині	16564
птиця	68600

З метою мінімізації впливу негативних наслідків на соціально-економічну ситуацію в Первомайському районі в галузі сільського господарства передбачено проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи з наступних питань:

- щодо отримання фінансової підтримки за рахунок коштів державного бюджету за бюджетними програмами, спрямованими на розвиток агропромислового комплексу, зокрема пільгового кредитування за урядовою програмою «Доступні кредити 5-7-9%»;
- для сільськогосподарських виробників щодо розвитку сімейних фермерських господарств;
- безкоштовне надання або пільгову постачання насіння, добрив, засобів захисту рослин та палива від міжнародних донорів і держави;
- в разі потреби пріоритетні гуманітарне розмінування сільськогосподарських угідь для повернення їх у звичайний обіг;
- щодо необхідності належного документування та фіксації фактів пошкодження (утрати) посівів сільськогосподарських культур для можливості отримання аграріями компенсації понесених втрат внаслідок несприятливих погодних умов;
- інтеграція місцевих угідь і господарств до Державного аграрного реєстру (ДАР) для оперативного подання заявок на компенсації наслідків надзвичайних ситуацій чи бойових дій та отримання цільових субсидій.

Житлове господарство та комунальна інфраструктура

Житлове господарство району забезпечує населення необхідними житлово-комунальними послугами, здійснює управління об’єктами житлово-комунального господарства, що перебувають у комунальній власності територіальних громад району, забезпечує їх належне утримання та ефективну експлуатацію.

Структурно житлове господарство складається з житлового фонду та системного обслуговування.

Житловий фонд району складається із 55473 домогосподарств загальною площею 4017,7 тис.кв.м. Багатоквартирних будинків - 509 од., з них: багатоквартирних будинків, в яких створено ОСББ - 128 од. (25%), обслуговуються житловими кооперативами – 21(4%), в управлінні комунальних підприємств та управителів 169 (33%), управління здійснюється співвласниками самостійно - 126 од. (25%).

З метою забезпечення належного утримання житлового фонду протягом 2026 року житловому фонді проведено ремонт покрівель 67 житлових будинків, 93 систем холодного водопостачання, 72 внутрішньо будинкових систем електропостачання.

Обслуговування населення району здійснюють 17 комунальних підприємств, які надають послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, обслуговування будинків та прибудинкових територій, вивезення твердих побутових відходів.

Протяжність системи водопостачання складає 899,9 км. Система водопостачання району забезпечує надання послуги 48619 абонентам (88% домогосподарств).

Протяжність каналізаційних мереж системи водовідведення територіальних громад складає 213,8 км. Найбільша їх протяжність в Первомайській міській громаді (194,8 км),Кривоозерській громаді (12 км) та Арбузинській громаді (7 км). Загалом система водовідведення обслуговує 32831 абонента, з яких 32395 (98,6%) абонентів – жителі Первомайської міської громади.

Централізоване теплопостачання на території району відсутнє. Житловий фонд та об'єкти соціальної сфери опалюються від індивідуальних приладів теплопостачання, які працюють на різних видах палива. Опалення соціальних закладів району проводиться через 224 котельні, з них: на твердому паливі – 127 од., на газовому опаленні – 62 од., на автономному електроопаленні – 35од.

У приватному секторі 4706 домогосподарств використовують електричну енергію для опалення, з них приватні домогосподарства – 3208 од., домогосподарства у багатоповерхових будинках – 1498 од. Індивідуальне газове опалення мають 23188 домогосподарств, з них приватний сектор -18224 од., багатоповерхові будинки – 11964 од. Решта домогосподарства (51%) використовують опалення на твердому паливі.

З метою підготовки установ та закладів до опалювального сезону 2026/2027 року використано фінансовий ресурс місцевих бюджетів на загальну суму 53500,2 тис.грн**.**, в тому числі: на підготовку об’єктів соціально-культурного призначення - 3533,0 тис.грн., на виконання підготовчих та ремонтних робіт систем теплопостачання - 4958,0 тис.грн., виконання підготовчих та ремонтних робіт систем водопостачання та водовідведення - 10388,2 тис.грн., підготовку об’єктів дорожньо-мостового господарства – 34621,0 тис.грн.

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 31.03.2010 № 777-р «Деякі питання проведення щорічної акції «За чисте довкілля» та Дня благоустрою територій населених пунктів», запроваджено безстрокову кампанію із забезпечення чистоти і порядку в населених пунктах громад. У 2026 році на виконання заходів з благоустрою, озеленення та поліпшення санітарного стану територій з місцевих бюджетів витрачено 1,4 млн.грн. Проведено роботи з приведення в належний санітарний стан прибудинкових територій та газонів, впорядковано квітники, видаленні аварійні та сухостійні дерева, виконано роботи з озеленення територій, проведені ремонті роботи дитячих та спортивних майданчиків та впорядкування та благоустрою місць поховань захисників України.

Проведено заходи по забезпеченню установ соціальної сфери обладнанням для генерації енергії.

Всі заклади соціальної сфери забезпечені генераторами різної потужності та запасом палива до них. На випадок тривалих відключень електроенергії заклади забезпечені генераторами для безперебійного електроживлення та запасами паливно-мастильних матеріалів до них, із розрахунку на 14 днів безперебійної роботи. Всі генератори знаходяться в робочому стані, згідно регламенту проводяться технічні огляди.

Продовжується робота із забезпечення власної генерації закладів за рахунок використання різних альтернативних джерел.

Енергозбереження та енергоефективність

Протягом 2026 року основні зусилля органів виконавчої влади та місцевого самоврядування спрямовувалися на зниження споживання енергоносіїв в усіх галузях економіки, за рахунок впровадження організаційних та технічних заходів з підвищення енергоефективності та стале проходження опалювального сезону. Для забезпечення безперебійної роботи об'єктів критичної інфраструктури під час відключення електроенергії, використовуються резервні джерела живлення.

Первомайською міською радою встановлено **с**истеми зберігання енергії та акумуляції MobilePowerWallUnit (13,5 кВт год) у відділенні дорослої реанімації та оперблоці лікувального комплексу №1, вул. Князів Острозьких, 105 комунального некомерційного підприємства «Первомайській центральній міській багатопрофільна лікарня».

Встановлено Tesla PW (система акумулювання енергії): 7 одиниць, в закладах комунального некомерційного підприємства «Первомайська центральна міська багатопрофільна лікарня» Первомайської міської ради, 4 одиниці в закладах «Районного медичного центру» КНП «Первомайська центральна міська багатопрофільна лікарня» та 2 одиниці у Територіальному центрі соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Первомайської міської територіальної громади.

Впроваджується проєкт "Реконструкція систем електропостачання з влаштуванням дахової гібридної сонячної електростанції потужністю 63,18 кВт для власних потреб «Районного медичного центру» КНП «Первомайська центральна міська багатопрофільна лікарня» за фінансуванням Данської ради у справах біженців.

Проведено влаштування дахової гібридної сонячної електростанції потужність 40 кВт на відділенні «Реабілітація», бульвар Миру, 53 КП "Первомайський центр первинної медико санітарної допомоги" в межах Рамкової угоди з Міністерством енергетики України та міжнародними партнерами.

У рамках заходів з підвищення енергоефективності та енергетичної стійкості на КП «Первомайське управління водопровідно-каналізаційного господарства» в І кварталі 2026 року проведено влаштування наземної гібридної сонячної електростанції потужність 40 кВт на насосній станції водопроводу 4-ого підйому за підтримки Миколаївської організації Товариства Червоного Хреста України. В рамках цієї допомоги встановлено сонячні панелі в кількості 102 од., гібридний сонячний інвертор номінальною потужністю 50кВт в кількості 1 одиниці, акумулятори 5,12 кВт/год в кількості 10 одиниць, систему управління батареєю в кількості 1 одиниці. Впровадження СЕС дозволяє щорічно економити близько 57,5 МВт•год електроенергії та скорочувати викиди CO_2 на 18,2 т, що суттєво підвищує енергетичну стійкість та надійність функціонування підприємства.

Щодо заходів з підвищення енергоефективності та енергетичної стійкості на КП «Первомайське управління водопровідно-каналізаційного господарства» встановлено чотири частотних перетворювача на насосних станціях. Реалізація цього заходу дозволить оптимізувати роботу насосного обладнання, зменшити споживання електроенергії, знизити експлуатаційні витрати підприємства та подовжити строк служби обладнання. Встановлення здійснене в межах реалізації проєкту «Модернізація насосного обладнання комунального підприємства Первомайської міської ради «Первомайське управління водопровідно-каналізаційного господарства» за підтримки GIZ, що спрямований на підвищення енергетичної стійкості громади та покращення ефективності роботи системи водопостачання. Також, в рамках цього проєкту отримано додаткове обладнання: Акумуляторна батарея Dyness STACK LiFePO4 S51100 51.2V 100Ah 5.12kWh – 16 одиниць, Блок керування Модуль управління (BMS) для Dyness STACK – 2 одиниці та Гібридний інвертор 50 кВт Deye SUN50K-SG01HP3-EU-BM4.

Завершені будівельні роботи по об'єкту: «Нове будівництво лінії очисних споруд водопостачання продуктивністю 7000м^3/добу ОСВ – 1., в місті Первомайськ». Виконані роботи проведено за рахунок коштів НЕФКО 157668,189 тис. грн. (або 3054,993 тис. Євро).

По Арбузинській селищній раді в частині розподіленої генерації УКНП «Арбузинська центральна лікарня» підключено Модульну твердопаливну котельню потужністю 1 МВт отриману з Міжнародної організації з міграції

Проведено монтаж обладнання гібридної сонячної електростанції для Арбузинського ліцею № 2 ім. Т.Г. Шевченка за сприяння фонду БО « Фонд Енергетична дія для України», потужністю 20 кВт (сума економії становить 50,0 тис. грн. щомісяця).

Проводяться роботи з будівництва дахової сонячної електростанції для власного споживання електроенергії в комунальному закладі дошкільної освіти «Пролісок» с-ще Арбузинка вул. Центральна, 80.

Встановлення систем накопичення енергії з введенням додаткових потужностей сонячної електростанції на будівлі Територіального центру соціального обслуговування с-ще Арбузинка пров. Травневий,18.

Встановлення модульної твердопаливної котельні в Територіальному центрі соціального обслуговування с-ще Арбузинка пров. Травневий,18.

Встановлення модульної твердопаливної котельні в Агрономійському ліцеї Арбузинської селищної ради.

Встановлення модульної твердопаливної котельні в Новокраснеському ліцеї Арбузинської селищної ради.

Врадіївською селищною радою для КНП « Врадіївська районна центральна лікарня» отримано 2 блочно-модульні котельні потужністю по 1 МВт (від Міжнародний Комітет Червоного Хреста (ICRC). Встановлення даних котелень потребують реконструкції системи газопостачання лікарні, Встановлення котелень планується здійснити до кінця поточного року. Загальна кошторисна вартість їх встановлення становить 24973,930 тис.грн., з яких видатки місцевого бюджету складатимуть 5744,004 тис.грн. Крім того, на фінансування цього проекту очікується надходження відповідної субвенції з державного бюджету

місцевим бюджетам на реалізацію проектів в рамках Програми відновлення України у сумі 19229,926 тис.грн.

Громадою було виготовлено 2 проєкти для встановлення блочно-модульних котелень для закладів освіти (з елементами розподіленої генерації) а саме:

«Нове будівництво котельні блочно-модульної Врадіївського ліцею №1 за адресою: смт. Врадіївка, вул. Миколаївська, 12 на території Врадіївської селищної ради, Первомайського району, Миколаївської області» загальною вартістю 10,9 млн.грн.

«Нове будівництво котельні блочно-модульної Врадіївського ліцею №2 за адресою: смт. Врадіївка, вулиця Івана Врадія, 112 на території Врадіївської селищної ради Врадіївського району Миколаївської області» загальною вартістю 14,1 млн.грн.

З метою будівництва та встановлення об’єктів розподіленої генерації та відновлювальних джерел енергії виділено 2 земельні ділянки за межами населеного пункту.

Кривоозерською селищною радою на території Кривоозерської багатопрофільної лікарні здійснено монтаж блочно-модульної котельні потужністю 500 кВт яка оснащена сучасним високоефективним обладнанням і працює в автоматичному режимі. Система враховує погодні умови, забезпечує точне регулювання температури та обладнана комплексом засобів безпеки, що мінімізують ризики аварійних ситуацій.

Кам'яномостівською селищною радою з метою залучення інвесторів для розбудови альтернативних джерел електропостачання під будівництво та обслуговування сонячної електростанції зарезервовано 3 земельні ділянки площею - 22,0 га, 27,0 га, 32,0 га. Наявна площа дозволить розмістити СЕС потужністю 6-8 МВт, яка генеруватиме 7000-9000 МВт/год. Орієнтовна сума інвестування 5-7 млн. доларів виходячи з розрахунку 500-700 тис. доларів за один МВт.

Мигіївською сільською радою з метою генерації електричної енергії для розбудови альтернативних джерел електропостачання під будівництво та обслуговування сонячної електростанції зарезервовано 1 земельну ділянки площею – 5,00 га. Наявна площа дозволить розмістити СЕС потужністю до 13 МВт. Орієнтована сума капіталовкладень 50,0 млн.грн.

Фінансування заходів буде здійснюватися за наявності інвестиційних ресурсів.

<u>Освіта</u>

Освіта Первомайського району є складовою загальнодержавної системи надання освітніх послуг.

Освітні послуги надаються дошкільними закладами освіти, закладами загальної середньої освіти та інклюзивно-ресурсними центрами, закладами позашкільної освіти.

Мережа закладів загальної середньої освіти на 01.09.2026 року нараховує 142 заклади, в тому числі: 69 закладів загальної середньої освіти, 60 закладів дошкільної освіти та 13 закладів позашкільної освіти. Станом на 01.09.2026 року навчання розпочалось у 142 закладах освіти, що становить 100% закладів освіти.

Освітній процес організовано: очно - у 110 закладах освіти; за змішаною формою: у 30 закладах; дистанційна форма навчання -2 заклади дошкільної освіти. Загальна кількість дітей, які охоплені навчальним процесом становить15820 чоловік, із них: в закладах загальної середньої освіти 13083 учні, в закладах дошкільної освіти 2737 дітей. Заклади позашкільної освіти відвідують 2915 дітей.

Із загальної кількості дітей, які охоплені загальною середньою освітою дітей внутрішньо переміщених осіб : 694 учні; дошкільної освіти -183 дітей.

З метою реалізації реформи шкільного харчування та організації якісного та повноцінного харчування учнів у навчальних закладах Первомайського району проводяться відповідні заходи:

Проведено ремонти харчоблоків на суму 1896,284 тис.грн. за кошти місцевого бюджету.

Придбано технологічного обладнання для їдальнь (харчоблоків) на суму: з державного бюджету на 1681,285 тис. грн., з місцевого бюджету на суму 695,950 тис.грн.

Для закладів загальної середньої освіти із державного бюджету виділено 66209,721 тис. гр. для безоплатного харчування учнів 1-11 класів.

Учні закладів загальної середньої освіти у 2025/2026 навчальному році приймали участь у Всеукраїнських шкільних лігах «Пліч-о-пліч», які були поділені на 4 етапи: І етап -міжшкільні, ІІ етап - між закладами освіти однієї територіальної громади, ІІІ етап - районні (між закладами освіти громад району), IV етап (обласний).

Змагання відбувалися за такими видами: волейбол, баскетбол 3х3, масовий футбол, гандбол, регбі, шахи, спортивне орієнтування, настільний теніс, легка атлетика, черліденг, гандбол, біатлон.

У змаганнях приймали участь команди юнаків та дівчат за віковими групами: 1-4 класи; 5-9 класи та 9-11 класи. Учасники, які отримали перші місця у змаганнях ІІІ етапу (районного), прийняли участь у змаганнях IV етапу (обласного).

На території Первомайського району функціонує 9 закладів вищої та фахової передвищої освіти (Первомайський навчально-науковий інститут Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова, Первомайська філія Вищого приватного навчального закладу Львівський медичний фаховий коледж «Монада», Первомайський фаховий коледж Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова, Первомайський медичний фаховий коледж, Первомайський професійний промисловий ліцей, Мигіївський фаховий коледж Миколаївського НАУ, Врадіївська філія Маринівського професійного аграрного ліцею, Кривоозерський професійний аграрний ліцей. Підготовка кваліфікованих робітників, молодих спеціалістів, бакалаврів та спеціалістів здійснюється за 35 професіями.

В умовах воєнного стану значна увага приділяється створенню безпечного освітнього середовища у закладах освіти.

З метою створення безпечних умов перебування в закладах освіти учасників освітнього процесу, зокрема, осіб з інвалідністю та інших

маломобільних груп населення було організовано проведення облаштування укриттів на суму 45251,314 тис.грн., в тому числі за рахунок субвенції з державного бюджету на суму 38011,850 тис.грн, та 7239,464 тис.грн. за рахунок коштів місцевих бюджетів.

Укриття приведені у відповідність до вимог керівних документів та доукомплектовані необхідними засобами. Постійний склад здобувачів освіти та персонал закладів освіти забезпечені засобами індивідуального захисту.

З метою створення безпечного освітнього середовища та попередження надзвичайних ситуацій, зокрема, і воєнного характеру, у закладах освіти протягом звітного періоду проводиться відповідна робота щодо організації навчання усіх учасників освітнього процесу з питань цивільного захисту.

Охорона здоров'я

Метою роботи Первомайської районної військової адміністрації в галузі «Охорона здоров'я» є забезпечення реалізації державної політики з в сфері медицини, прогнозування розвитку мережі закладів охорони здоров'я для забезпечення населення медико-санітарної допомогою, виконання заходів, направлених на запобігання інфекційних захворювань, епідемій та їх ліквідації.

В системі охорони здоров'я району активно впроваджуються електронні сервіси: медичний портал, кабінет пацієнта, онлайн-запис та консультація у лікаря.

Сімейна медицина або первинна ланка надання медичної допомоги в районі об'єднує терапевтів, сімейних лікарів та педіатрів.

Сфера охорони здоров'я Первомайщини має розгалужену інфраструктуру та установлені напрямки діяльності. Лікувально-профілактичні заклади надають медичну допомогу мешканцям району.

Особливо розгалуженою є мережа закладів охорони здоров'я, які надають медичні послуги на первинному рівні, а саме:

КНП Первомайський міський центр первинної медико-санітарної допомоги до складу якого входять13 амбулаторій загальної практики-сімейної медицини, 2 пункти здоров'я. Кількість працюючого персоналу 272 осіб;

КНП «Арбузинський центр первинної медико-санітарної допомоги» Арбузинської селищної ради до складу якого входять 6 амбулаторій загальної практики сімейної медицини. Кількість працюючого персоналу 68 особи;

КНП «Врадіївський районний центр первинної медико-санітарної Допомоги» Врадіївської селищної ради

До складу входять 4 амбулаторії загальної практики-сімейної медицини та 11 пунктів здоров'я. Кількість працюючого персоналу 55 осіб;

КНП «Первомайський районний центр первинної медико-санітарної допомоги» Кам'яномостівської селищної ради

До структури закладу входять 1 центр первинної медико-санітарної допомоги, 3 амбулаторій загальної практики-сімейної медицини, 3 пункти здоров'я. Кількість працюючого персоналу 61 осіб;

КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Кривоозерської селищної ради

До структури закладу входять 2 амбулаторії загальної практики-сімейної медицини, 10 пунктів здоров'я. Кількість працюючого персоналу 69осіб;

КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Синюшинобрідської сільської ради Первомайського району Миколаївської області.

До структури закладу входять 3 амбулаторії загальної практики-сімейної медицини, 11 пунктів здоров'я. Кількість працюючого персоналу 40 осіб.

Вторинна медична допомога населенню Первомайського району надається закладами:

*Первомайська центральна міська багатопрофільна лікарня Первомайської міської ради (включаючи Філію «Районний медичний центр»),*в якій працюють 129 лікарі, середнього медичного персоналу - 285 осіб, молодшого медичного персоналу - 166 осіб, іншого обслуговуючого персоналу-154 чоловіки, ліжковий фонд-373

КНП "Кривоозерська багатопрофільна лікарня" Кривоозерської селищної ради, в якій працюють 26 лікарів, середнього медичного персоналу – 51 осіб, молодшого медичного персоналу – 34 особи, інший обслуговуючий персонал - 31 Ліжковий фонд складає 85 ліжок;

КНП «Арбузинська центральна лікарня» Арбузинської селищної ради, в якій працюють 19 лікарів, 28 особи середнього медичного персоналу, 16 осіб молодшого медичного персоналу. Ліжковий фонд складає 60 ліжок;

КНП «Врадіївська центральна районна лікарня» Врадіївської селищної ради в якій працюють 33 лікарів, середнього медичного персоналу – 44 особи, молодшого медичного персоналу – 18 осіб. Ліжковий фонд складає 75 ліжок.

Культура та туризм

Розвиток культури тісно пов'язаний з розвитком економіки, він формує світогляд суспільства. Успішна реалізація культурної політики відбувається через задоволення соціальних потреб у різних формах дозвілля, реалізації творчих здібностей та духовний розвиток людей.

Культура, як самостійна галузь, за своєю структурою неоднорідна і представляє сферу бібліотечної, клубної, музейної справи, охорони культурної спадщини, в тому числі пам'ятників історії та культури, освітніх установ у сфері культури.

Реалізація сучасної культурної політики є одним з пріоритетних напрямків та відбувається на засадах законності, прозорості, інноваційності.

На території району працює 196 закладів культури, серед них 91 клубний заклад, 88 бібліотек, 7 закладів мистецької освіти та 6 музеїв.

Забезпечується проведення на належному рівні заходів з нагоди відзначення в районі державних, професійних та релігійних свят, пам'ятних подій та ювілейних дат, культурно-мистецьких заходів, фестивалів, концертів та оглядів.

Проходить участь творчих колективів, колективів художньої самодіяльності окремих виконавців, працівників культури та жителів району у проведенні фестивалів, конкурсів-оглядів, семінарів-тренінгів, науково-

практичних конференціях, інших культурно-мистецьких, спортивних та історико-культурних заходів всеукраїнського та обласного значення.

Бібліотеки району опікуються питаннями розвитку зацікавленості громадян у користуванні друкованою книгою, заохоченням до читання, популяризацією літератури, організацією дозвілля своїх користувачів.

З метою збереження, використання об'єктів культурної спадщини у суспільному житті, захисту традиційного характеру середовища в інтересах нинішнього і майбутніх поколінь, в територіальних громадах Первомайського району створено органи охорони культурної спадщини або визначено відповідальних осіб, які відповідають за реалізацію державної політики з питань охорони культурної спадщини.

Кожною громадою здійснено моніторинг об’єктів культурної спадщини відповідно до розділу IV Порядку обліку об’єктів культурної спадщини та розроблені інформаційні довідки по кожному об’єкту. На території району налічується 695 пам’яток місцевого значення та 8 пам’яток національного значення.

Розвиток туристичної галузі є одним із пріоритетних напрямків діяльності органів виконавчої влади та місцевого самоврядування району. Раціональне використання наявного природно-ресурсного потенціалу та історико-культурної спадщини для провадження туристичної діяльності сприятиме формуванню позитивного іміджу Миколаївської області загалом, а також загальному соціально-економічному і культурному розвитку району, реалізації прав дітей, молоді та дорослих на культурний розвиток, оздоровлення та змістовне дозвілля, зайнятості сільського населення, формування привабливого туристичного та інвестиційного іміджу регіону.

Одним з найвидатніших природоохоронних об'єктів є Національний природний парк «Бузький Гард» (до 2009 року регіональний ландшафтний парк «Гранітно-степове Побужжя»). У 2009 році регіональний ландшафтний парк «Гранітно-степове Побужжя» став переможцем загальнонаціональної акції «7 природних чудес України» і отримав статус національного Рівнинний і спокійний Південний Буг тут перетворюється на гірську річку. На території Первомайської т а Буг тече в крутих каменистих берегах, створюючи вузьку каньйон подібну долину з величними гранітними скелями, порожистим руслом, вирами й островами. Бузькі пороги – справжня Мекка для туристів-водників, тут знаходиться одна з кращих у Європі природних трас водного слалому. А стрімкі гранітні скелі каньйону – улюблене місце змагань спортсменів-скелелазів.

Кількість видів рослин парку сягає 800. Більше 60 видів місцевої флори ендемічні для Причорномор’я, 26 видів рослин занесені до “Червоної книги України”, шість видів – до Європейського Червоного списку, 20 видів – до списку регіональної охорони. Русло Південного Бугу з численними островами та порогами є останнім в Україні місцем, де представлені автентичні ландшафти Запорозької Січі. Збереження унікальних природних об’єктів "Бузького Гарду" та його околиць є одним з головних завдань природоохоронної справи України та найвагомішим потенціалом державної туристичної індустрії.

В межах Національного парку знаходиться низка природоохоронних об’єктів, які були створені ще до організації ландшафтного парку. Це геологічні пам'ятки природи «Протичанська скеля» (0,03 га) та «Турецький стіл» (0,01 га), заповідне урочище «Лівобережжя» (226,0 га) та заповідне урочище «Літній хутір Скаржинського» (105,7 га) створене видатним лісоводом В.П. Скаржинським у першій половині XIX сторіччя.

На території Мигіївської громади організовано послугу «Рафтінг на бузьких порогах». Проводяться **е**кскурсії по ландшафтному парку, біосферному заповіднику «Гранітно-степове Побужжя» під час якого можна ознайомитись з пам'ятниками і подіями періоду Запорізької Січі: козацькі зимовники, кам'яні хрести на могилах запорожців, історії і легенди краю. Також, тут знаходиться оглядовий майданчик «Радонове Озеро», який за останні роки став однією з візитівок Миколаївщини.

Первомайський район має великий потенціал для розвитку зеленого туризму.

На захід від селища Кам’яний Міст знаходиться один із мальовничих куточків північної Миколаївщини – зелений масив–урочище «Катеринка», який займає площу понад 2000 га, більша частина з якого хвойний ліс з озерами. Поруч розташований острів площею 9,4га. Їх розділяє річка Кодима, що додає місцевості привабливості. Унікальне поєднання хвойного лісу, водних просторів та мальовничих горизонтів зробить відпочинок не тільки цікавим, а й корисним.

<u>Соціальний захист населення</u>

Для тисяч родин Первомайського району соціальна допомога є єдиним джерелом для покриття базових потреб. Основні види включають допомогу малозабезпеченим, базову соціальну допомогу та підтримку ВПО. Соціальна допомога надається у грошовій або натуральній формах (безплатні товари та послуги), фінансується з державного та місцевих бюджетів, добровільних пожертвувань та надається малозабезпеченим верствам населення як на підставі перевірки їхніх доходів і засобів існування, так і без таких перевірок.

Адресність допомоги надає можливість: збільшити розмір допомоги найбільш нужденним верствам населення в межах наявного бюджету програми соціальної допомоги; досягнути заданого ефекту за найменших витрат бюджетних коштів. Поставлена мета досягається за рахунок спрямування коштів цільовим, найменш забезпеченим категоріям населення. Питання надання адресної матеріальної допомоги мешканцям Первомайського району, зокрема пільговим категоріям (малозабезпеченим, особам з інвалідністю, ветеранам, ВПО та ін.), вирішується на рівні місцевих бюджетів (районних, міських, сільських, селищних) відповідно до Місцевих Програм соціального захисту населення та чинного законодавства, що регулюється Бюджетним кодексом та Законами України про соціальний захист, а порядок надання затверджується рішеннями відповідних рад.

Забезпечення якісними та доступними соціальними послугами в Первомайському районі передбачає комплекс заходів для вразливих груп населення та осіб у складних життєвих обставинах, що реалізується через оцінку

потреб, стандартизацію послуг, стимулювання ринку та створення безбар'єрного простору, з акцентом на базові послуги, щоб запобігати складним ситуаціям та мінімізувати їх наслідки.

В кожній територіальній громаді доступні базові соціальні послуги відповідно до розроблених державних стандартів. Доступність соціальних послуг в районі забезпечується через розгалужену мережу державних, комунальних, громадських та приватних надавачів, спрямована на профілактику складних життєвих обставин та мінімізацію їхніх наслідків, що охоплює догляд, адаптацію, кризове втручання та допомогу в отриманні інформації, з акцентом на безбар'єрність та інклюзивність, особливо для вразливих груп (особи з інвалідністю, постраждалі від насильства чи війни). Протягом звітного періоду забезпечувалось проведення соціальної роботи за наступними напрямами:

- **підтримка внутрішньо переміщених осіб**

Станом на 24.02.2022 року в Єдиній інформаційній базі даних внутрішньо переміщених осіб в Первомайському районі на обліку перебувало **592** внутрішньо переміщених особи, станом на **01.10.2026** зареєстровані **10633** особи, а саме:

- на території Арбузинської селищної територіальної громади - 613;
- Благодатненської сільської територіальної громади - 364;
- Врадіївської селищної територіальної громади - 1053;
- Кам’яномостівської сільської територіальної громади - 404;
- Кривоозерської селищної територіальної громади - 1864;
- Мигіївської сільської територіальної громади - 513;
- Синюшинобрідської сільської територіальної громади – 290;
- Первомайської міської громада –5532.

Для тимчасового розміщення внутрішньо переміщених осіб обладнані для проживання приміщення на 35 ліжко-місць у територіальному центрі надання соціальних послуг Первомайської міської ради. Там проживає 27 осіб: у відділенні інтегрованих послуг м. Первомайськ, вул. Варварівська, буд. 87– 21 особа; у відділенні стаціонарного догляду м. Первомайськ, вул. Михайла Волкова, буд. 44 – 6 осіб, вільний резерв складає 8 ліжко-місць.

За рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво нового житла, реконструкцію існуючих житлових будинків та гуртожитків, а також переобладнання нежитлових приміщень у житлові для формування фондів житла тимчасового поживання проведено поточний ремонт 9 кімнат у гуртожитку в Первомайській міській громаді (м. Первомайськ, вул. Нацгвардійська, буд.4) на суму 1,3 млн. грн. Наразі у одній кімнаті проживає 3 особи з числа внутрішньо переміщених. 8 кімнат вільні, проводиться їх умеблювання за сприянням ГО «Десяте Квітня», після чого кімнати будуть заселені.

Для надання підтримки внутрішньо переміщеним особам на території Первомайського району сформовано житловий фонд соціального призначення. Фонд складається з чотирьох квартир Первомайської міської ради, придбаних шляхом купівлі- продажу на вторинному ринку за рахунок субвенції з державного бюджету, в яких проживає 12 осіб з числа внутрішньо переміщених,

та 5 модульних будинків у Кривоозерській територіальній громаді, в яких проживає 28 осіб з числа внутрішньо переміщених.

Шість територіальних громад Первомайського району прийняли окремі програми підтримки внутрішньо переміщених осіб:

- у Арбузинській громаді прийнята Програма підтримки внутрішньо переміщених осіб, що зареєстровані на території Арбузинської територіальної ради на 2026-2028 роки;
- у Благодатненській громаді - Програма підтримки інтеграції внутрішньо переміщених осіб в Благодатненській сільській територіальній громаді на 2025-2027 роки;
- у Врадіївській громаді - Програма формування фонду житла тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб на території Врадіївської селищної ради на 2026-2029 роки;
- у Кам'яномостівській громаді - Програма підтримки внутрішньо переміщених осіб Кам'яномостівської сільської ради на 2025-2026 роки;
- у Кривоозерській громаді - Програма соціального захисту та підтримки внутрішньо переміщених осіб Кривоозерської селищної ради на період 2026-2027 роки;
- у Мигіївській громаді - Програма підтримки внутрішньо переміщених осіб на 2026-2027 роки.

У Синюшинобрідській громаді прийнято рішення «Про внесення змін до Програм Синюшинобрідської сільської ради та продовження строку їх дії на 2026-2027 роки», яким передбачено надання матеріальної допомоги внутрішньо переміщеним особам на лікування.

У Первомайській міській громаді у комплексній програмі соціального захисту населення «Громада, де зручно всім» на 2026-2030 роки передбачені ряд заходів підтримки внутрішньо переміщених осіб.

Для розгляду питання щодо надання допомоги для вирішення житлового питання внутрішньо переміщених осіб, які є учасниками бойових дій та/або особами з інвалідністю внаслідок війни та проживали на тимчасово окупованій території, у кожній територіальній громаді Первомайського району органами місцевого самоврядування утворені комісії. Загалом комісіями розглянуто 277 заяв на отримання житлового ваучера в розмірі 2 мл. грн., прийнято 261 позитивне рішення, 16 рішень прийнято про відмову в наданні допомоги по різним причинам.

- **підтримка ветеранів війни, осіб з інвалідністю внаслідок війни та окремих категорій громадян**

Відповідно до розпорядження голови Первомайської районної військової адміністрації від 21.01.2025 р. №13-р/в «Про комісію з відбору кандидатів на посаду фахівця із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб у Первомайському районі» організовано процедуру відбору та призначення помічників ветерана/фахівців із супроводу ветеранів покладено на управління соціального захисту населення Первомайської районної військової адміністрації. У громадах створено **12** посад фахівця із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб у 9 комунальних некомерційних закладах, в тому числі в 1 закладі охорони здоров'я.

З початку 2026 року комісією розглянуто 18 заяв кандидатів на посаду фахівця із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб, з них було працевлаштовано 4 особи, внесені до резерву 2 особи, відхилених заяв 12, в тому числі у зв'язку з невідповідністю освіти заявників– 1 особа, у зв'язку з особистою відмовою – 2 особи, у зв'язку з невідповідністю рівня знань вимогам – 9 осіб. На звітну дату працює **11** фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб.

В Первомайському районі на обліку перебуває **482** особи з інвалідністю внаслідок війни, **1010** осіб членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни.

З початку 2026 року встановлено статуси та видано посвідчення членам сімей загиблих (померлих) ветеранів війни - 279 особам, особам з інвалідністю внаслідок війни - 134, видано 25 нагрудних знаків особам з інвалідністю внаслідок війни. Видано талони на право одержання проїзних квитків безоплатно та з 50% оплатою вартості проїзду 40 особам з числа інвалідів війни.

Розпорядженням голови районної військової адміністрації від 17.03.2026 р. №27-р/в «Про утворення комісії щодо розгляду заяв членів сімей осіб, які загинули (пропали безвісти), померли, та осіб з інвалідністю про призначення грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення у Первомайському районі» затверджено склад комісії щодо розгляду заяв членів сімей осіб, які загинули (пропали безвісти), померли, та осіб з інвалідністю про призначення грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення у Первомайському районі. З початку 2026 року комісією проведено 7 засідань, де було розглянуто 21 заяву осіб з інвалідністю внаслідок війни I та II гр. інвалідності. Погоджено грошову компенсацію для 36 заявників та членів їх сімей на суму 60,9 млн. грн.

Протягом 2026 року 4 особи з інвалідністю внаслідок війни, які подали заяви на грошову компенсацію на придбання житла у 2025 році, отримали кошти на суму 9,1 млн.грн.

На виконання «Порядку реалізації спільного з Товариством Червоного Хреста України проекту щодо надання підтримки окремим категоріям осіб, які повністю або частково втратили зір під час захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.05.2026 № 674 проведена робота щодо виявлення ветеранів і ветеранок війни з порушенням зору. Для отримання коштів від Українського Червоного Хреста у розмірі до 95 тисяч гривень для облаштування побуту та створення більш комфортного й безпечного житлового простору направлено пакети документів на 19 ветеранів з інвалідністю по зору. Підтвердження про призначення грошової допомоги від відділу з питань ветеранської політики обласної військової адміністрації отримали усі 19 осіб, поточні рахунки зі спеціальним режимом використання відкрито 16 особами. Кошти ще не надходили.

У літній період з 29.06 по 30.08.2026 р. забезпечувалось оздоровлення учасників бойових дій на базі відпочинку в селищі Коблево, пройшли оздоровлення 21 ветеран війни зі своїми сім'ями, з них 8 учасників бойових дій, 5 звільнених з полону, 8 осіб з інвалідністю внаслідок війни та 7 членів сімей загиблих Захисників чи Захисниць України.

Забезпечується виконання державної програми «Політика героїв», яка передбачає всебічну підтримку ветеранів, поранених військових, членів родин загиблих захисників та захисниць. Проводиться робота по виявленню осіб із числа військовослужбовців, ветеранів війни, які звільняються або звільнені з військової служби, з числа членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей таких осіб, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України, які потребують пофесійної адаптації. За рахунок державних коштів забезпечується проведення соціальної та професійної адаптації особам, які звільняються або звільнені з військової служби, з числа ветеранів війни, осіб, членів їх сімей, сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, Захисників та Захисниць України. З початку року проходять навчання у автошколі ТСОУ за спеціальністю «водій автотранспортних засобів» 15 осіб за рахунок державного бюджету згідно з укладеними договорами на загальну суму 177 тис. грн.

Фінансування соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей на рівні територіальних громад проводиться відповідно до програм, затвердженим рішеннями місцевих виконавчих комітетів. У 3 громадах Первомайського району прийняті окремі програми для підтримки ветеранів війни:

- у Благодатненській громаді - Програма підтримки ветеранів війни та членів їх сімей, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України Благодатненської сільської територіальної громади на 2025-2027 роки;
- у Врадіївській громаді - Комплексна програма соціальної підтримки ветеранів війни та членів їх сімей на території Врадіївської територіальної громади на 2025-2027 роки та Програма увічнення пам’яті захисників і захисниць України, жертв воєн та політичних репресій у Врадіївській територіальній громаді на 2024-2027 роки;
- у Мигіївській громаді - Програма підтримки ветеранів війни, Захисників і Захисниць України, членів їх сімей та членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, Захисників і Захисниць України Мигіївської сільської ради на 2025-2027 роки.

У Арбузинській, Кам’яномостівській, Кривоозерській та Синюшинобрідській громадах заходи з підтримки ветеранів війни та членів їх сімей передбачені програмами соціального захисту населення «Турбота» на рівні можливості кожної з громад. У Первомайській міській громаді заходи з підтримки ветеранів війни та членів їх сімей передбачені комплексною програмою соціального захисту населення «Громада, де зручно всім» на 2026-2030 роки.

Для забезпечення ефективної реінтеграції осіб, звільнених з полону, у Первомайському районі передбачено ряд заходів: забезпечено надання матеріальної допомоги звільненим за рахунок державного, обласного та місцевих бюджетів, літній відпочинок за рахунок обласного бюджету, наданні медичної, психологічної та правової допомоги, допомоги у працевлаштуванні та подальша адаптація до мирного життя. У співпраці з органами місцевого самоврядування, районної військової адміністрації, закладами охорони здоров’я, центру зайнятості забезпечується індивідуальний підхід до кожної особи для її повноцінного відновлення та повернення до життя. У Первомайському районі

30 осіб, з числа звільнених з полону, отримали статус осіб, постраждалих від торгівлі людьми.

На території громад району проживає 454 особи, що постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС, які мають відповідні посвідчення та отримують компенсацію грошову компенсацію вартості продуктів харчування за рахунок державного бюджету, яка з 2025 року надається органами Пенсійного фонду.

- **підтримка осіб з обмеженими фізичними можливостями**

Кількість осіб з інвалідністю, які перебувають на обліку в Централізованій базі даних осіб з інвалідністю по Первомайському району, складає **9274** особи, з них 8759 дорослих осіб, 515 дітей до 18 років.

На обліку перебуває **60** дітей з інвалідністю, які потребують реабілітації. На заходи із соціальної, трудової та професійної реабілітації осіб з інвалідністю у 2026 році затверджено видатків на суму 941,3 тис. грн. З початку року реабілітаційні послуги отримали в різних реабілітаційних центрах України 32 дитини з інвалідністю на суму 596,4 тис. грн., в тому числі у вересні 2026 року пройшли реабілітацію 4 дитини на суму 61,5 тис грн., на черзі перебувають 28 осіб.

У поточному році сформовано та передано до Фонду осіб з інвалідністю документи на безкоштовне отримання тимчасових засобів реабілітації на **452** особи з інвалідністю, інформація внесена до Централізованого банку даних, особам з інвалідністю систематично надаються консультації. З початку року з пункту прокату управління соціального захисту населення райвійськадміністрації видано 235 технічних засобами реабілітації особам з інвалідністю.

- **оздоровлення дітей пільгових категорій**

У 2026 році на оздоровлення та відпочинок направлено **95** дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки – дітей -сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей учасників бойових дій, дітей з інвалідністю, здатних до самообслуговування, дітей загиблих захисників України, дітей з багатодітних сімей, малозабезпечених родин, дітей внутрішньо переміщених осіб, та діти поліцейських), зокрема:

- відповідно до «Положення про порядок направлення дітей на оздоровлення та відпочинок до державного підприємства України «Міжнародний дитячий центр «Артек» за рахунок бюджетних коштів», затвердженого наказом Мінсоцполітики України від 13.05.2024 №239-Н – **76** дітей, які відпочивали у оздоровчих таборах ДПУ «Міжнародний дитячий центр «Артек» співдружність «Артек-Закарпаття» та м. Київ, Пуща-Водиця, зокрема: по Арбузинській ТГ- 2 дитини, Благодатненській ТГ – 5 дітей, Врадіївській ТГ – 5 дітей, Кам’яномостівській ТГ – 2 дитини, Кривоозерській ТГ – 55 дітей, Синюшинобрідській ТГ – 1 дитина, Первомайській ТГ- 6 дітей;
- відповідно до «Порядку надання та оплати послуг з оздоровлення та відпочинку дітей, в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку, що містяться в Державному реєстрі майнових об’єктів оздоровлення та відпочинку дітей, та

здійснення заходів з убезпечення від наслідків збройної агресії Російської Федерації в закладах оздоровлення та відпочинку, які розташовані в західних регіонах України, дітей військовослужбовців Збройних Сил, Державної прикордонної служби, Національної гвардії, осіб рядового і начальницького складу Державної служби з надзвичайних ситуацій, поліцейських, внутрішньо переміщених осіб, осіб, які звільняються або звільнені з військової служби, з числа ветеранів війни, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України шляхом відновлення їх фізичного, ментального та психологічного здоров'я», затвердженого постановою КМУ від 25.02.206 №259, у м. Трускавець в ДПУ «Міжнародний дитячий центр «Артек» – **3** дітей: по Врадіївській ТГ - 2 дитини, Мигіївській ТГ – 1 дитина;

- відповідно до проєкту за підтримки Президента України Володимира Зеленського у співпраці Миколаївської та Івано-Франківської обласних військових адміністрацій, а також ГС «Українська асоціація футболу» - **16** дітей, зокрема: по Арбузинській ТГ -14 дітей, Мигіївській ТГ-1 дитина, по Первомайській ТГ-1 дитина.

- **підтримка сім'ї, запобігання та протидія домашньому насильству**

В Первомайському районі на обліку перебуває **1647** багатодітних сімей, в яких виховується 3 і більше дітей, сім'ї отримали посвідчення багатодітної сім'ї, в тому числі протягом 2026 року видано 123 посвідчення батькам багатодітних сімей, 166 посвідчень та 54 довідки дітям з багатодітних родин.

Протягом 2026 року в районі зареєстрований 141 випадок домашнього насильства, з них 103 випадки по відношенню до жінок, 15 випадків стосовно чоловіків, 18 випадків стосовно дітей та 5 випадків по відношенню до осіб з інвалідністю. У порівнянні з минулим роком кількість зареєстрованих випадків насильства зменшилась на 275 випадків. Протягом року на підставі судових рішень направлено на корекційні програми 9 осіб з числа кривдників.

На території району функціонує мережа спеціалізованих служб підтримки осіб, постраждалих від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі, в кількості 6 служб, а саме:

- мобільна бригада соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі Кам'яномостівської сільської ради;
- мобільна бригада соціально-психологічної допомоги особам Первомайського центру соціальних служб;
- мобільна бригада соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі ЦНСП Кривоозерської селищної ради;
- денний центр соціально-психологічної допомоги особам, постраждалим від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі Первомайського центру соціальних служб;
- денний центр соціально-психологічної допомоги особам, постраждалим від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі центру надання соціальних послуг Кривоозерської селищної ради;
- кризова кімната денного центру соціально-психологічної допомоги особам Кривоозерської селищної ради.

З початку року мобільними бригадами проведено 212 виїздів за участю психологів та обстежено 495 сімей, які постраждали від домашнього насильства.

При Первомайській районній державній адміністрації розпорядженням начальника РВА від 14.02.2022 року № 22-р створена координаційна рада з питань запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі, забезпечення рівних прав і можливостей жінок та чоловіків та протидії торгівлі людьми у Первомайському районі. З початку року радою проведено 3 засідання, розглянуто 9 питань.

Спостережною комісією при Первомайській районній державній адміністрації, утвореною розпорядженням голови райдержадміністрації від 22.06.2021 № 143-р «Про утворення спостережної комісії при Первомайській районній державній адміністрації», з початку року проведено 3 засідання, розглянуто 6 питань. Протоколи засідань висвітлюються на веб-сайті райвійськадміністрації.

- **діяльність рад з питань внутрішньо переміщених осіб**

Проведена робота щодо утворення ради з питань внутрішньо переміщених осіб при Первомайській райвійськадміністрації, положення про Раду затверджено розпорядженням начальника райвійськадміністрації від 03.08.2026 №89-р/в. До складу ради увійшли 10 осіб з числа внутрішньо переміщених осіб, 3 особи з громадських організацій та 6 посадових осіб райвійськадміністрації. Забезпечено проведення установчого засідання, проведено моніторинг місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб. Ради з питань внутрішньо переміщених осіб утворені в усіх територіальних громад, зокрема:
у Арбузинській ТГ - розпорядженням селищного голови від 05.11.2025 № 174;
у Благодатненській ТГ - рішенням виконавчого комітету від 19.12.2025 №150;
у Врадіївській ТГ - рішенням виконавчого комітету від 12.03.2026 №3;
у Кривоозерській ТГ - розпорядженням селищного голови від 20.10.2025 №209ОД;
у Кам’яномостівській ТГ - рішенням виконавчого комітету від 23.01.2026 №22;
у Мигіївській ТГ - рішенням виконавчого комітету від 17.02.2026 №6;
у Синюшинобрідській ТГ - розпорядженням сільського голови від 24.12.2025 №101-р;
у Первомайській ТГ рішенням виконавчого комітету від 12.06.2026 №422.

- функціонування пунктів незламності

У опалювальному сезоні 2025/2026 у Первомайському районі обліковувалось 104 пункти незламності, на початок **опалювального сезону 2026/2027** чисельність зменшилась. Створені та готові до відкриття **88** пунктів в тому числі - 4 пункти незламності функціонує в органах ДСНС. Зменшення відбулось за рахунок Первомайської та Кривоозерської територіальних громад згідно з рішеннями голів громад на підставі фактичних відвідувань.

Зокрема кількість пунктів незламності по громадах:
Арбузинська - 8, в т.ч. 1 ДСНС,
Благодатненська - 5,
Врадіївська- 13, в т.ч. 1 ДСНС,
Кам’яномостівська - 6,
Кривоозерська- 18, в т.ч. 1 ДСНС

Мигіївська - 6,

Синюшинобрідська- 6,

Первомайська міська - 26, в т.ч. 1 ДСНС.

Пункти незламності відкрито у закладах освіти – 16, адміністративних будівлях (старостати, виконкоми) – 40, закладах соціального захисту – 11, закладах охорони здоров'я – 1, закладах культури – 3 та в 2 пожежних частинах при старостатах у Секретарці та Синюшин Брід. Приватним бізнесом створені 8 пунктів у Первомайській міській громаді, громадськими організаціями – 2 пункти, 1 пункт на базі комунального підприємства «Комунсервіс».

Проектна чисельність усіх пунктів незламності по Первомайському району розрахована на **2700-2800** осіб.

У пунктах незламності передбачається наявність тепла, води, освітлення, мобільного зв'язку, інтернету, живлення для мобільних пристроїв, місць для відпочинку, забезпечення матерів з дітьми, аптечок. По кожному пункті визначені відповідальні особи, їх посади, контактні дані, географічні координати, коди згідно "Кодифікатора адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад". Громадами виділено **6165** л паливно-мастильних матеріалів на забезпечення сталої роботи пунктів незламності.

Разом із пунктами незламності для надання послуг в умовах опалювального сезону 2026/2027 розгорнуто **44** пункти обігріву:

по Арбузинській територіальній громаді - 5 пунктів;

по Благодатненській територіальній громаді - 6 пунктів;

по Врадіївській територіальній громаді - 3 пункти;

по Кам'яномостівській територіальній громаді- 11 пунктів;

по Кривоозерській територіальній громаді - 2 пункти;

по Мигіївській територіальній громаді – 4 пункти;

по Синюшинобрідській територіальній громаді – 13 пунктів.

- **суспільно-корисні та громадські роботи**

З метою організації суспільно корисних робіт в умовах воєнного стану на території Первомайського району розпорядженням начальника райвійськадміністрації від 25.08.2026 року №96-р/в затверджений перелік суспільно корисних робіт, що виконуються, та перелік замовників суспільно корисних робіт. Розпорядження погоджено з начальником Первомайського районного центру комплектування та соціальної підтримки Первомайського району. До суспільно корисних робіт в умовах воєнного стану залучаються зареєстровані безробітні. Замовниками робіт з центром зайнятості укладено 21 договір на виконання суспільно корисних робіт, до робіт залучено **254** зареєстрованих безробітних осіб. До громадських робіт укладено 10 договорів, створено **137** тимчасових робочих місць.

- **координація надання соціальних послуг**

У Первомайському районі надають соціальні послуги 20 надавачів послуг комунальної форми власності: 2 територіальні центри соціального обслуговування, 6 центрів надання соціальних послуг, центр комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю Арбузинської селищної ради, 2 центри соціальних служб, 4 відділення філії Миколаївського обласного центру

зайнятості, Первомайський психоневрологічний інтернат. У складі центрів надання соціальних послуг по 3 - 5 відділень, які надають базові соціальні послуги – допомога догляду вдома; послуга денного перебування; надання адресної грошової допомоги тощо. Послуга стаціонарного догляду для постійного (тимчасового) проживання людей похилого віку та осіб з інвалідністю надається у 5 громадах району. Послуга паліативного догляду надається у Первомайській міській громаді. Для безкоштовного навчання та організації активного дозвілля людей похилого віку запроваджено послугу «університет третього віку» на базі територіальних центрів соціального обслуговування, центрів надання соціальних послуг у 5 громадах: Первомайській**,** Арбузинській**,** Благодатненській**,** Врадіївській та Кривоозерській**.** Соціальної послуги з формування життєстійкості надають 4 громади: Врадіївська, Кривоозерська, Мигіївська та Первомайська. Працюють мультидисциплінарні команди, пункти прокату засобів реабілітації для осіб з інвалідністю. Надання соціальних послуг проводиться за співпраці з громадськими організаціями «Товариство Червоного Хреста», «Десяте квітня».

За фінансової підтримки Фонду осіб з інвалідністю України в порядку конкурсного відбору отримувачів малих грантів у 2 громадах (Врадіївській та Кривоозерській) надається соціальна послуга сім’ям з дітьми, які опинились в складних життєвих обставинах.

На офіційних сайтах кожної з громад розміщені звіти місцевих органів соціального захисту про проведену у 2026 році роботу по визначенню потреб населенню.

- **запровадження безбар’єрного простору**

Заходи із впровадження безбар’єрного простору в громадах Первомайського району реалізуються відповідно до Плану заходів на 2025–2026 роки з виконання Національної стратегії створення безбар'єрного простору до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від № 374-р. Кожна територіальна громада розробляє та затверджує власний локальний план, який охоплює шість ключових напрямків.

Розпорядженням начальника райвійськадміністрації від 07.04.2023 року №38-р/в «Про утворення робочої групи з питань створення безбар’єрного простору у Первомайському районі» затверджено склад у кількості 19 чоловік, на яких покладено обов’язок проводити моніторинг реалізації Національної стратегії із створення безбар’єрного простору в Первомайському районі. Забезпечується розроблення щомісячного плану щодо підготовки інформаційних матеріалів з питань реалізації на території району Національної Стратегії створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року та наступне їх виконання. Виконавчими органами територіальних громад створені Ради по безбар’єрності, затверджені їх положення та забезпечується проведення засідань. Разом із цим, у кожній громаді створено комітет забезпечення доступності осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до об’єктів соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури.

За проєктом «Рух без бар’єрів» в усіх територіальних громадах запроектовані безбар’єрні маршрути, органами місцевого самоврядування забезпечується проведення моніторингу ступеня безбар’єрності об’єктів

фізичного оточення для осіб з інвалідністю. У Кривоозерській громаді запроектовано безбар'єрний маршрут протяжністю 3 км, у Мигіївській – 2,8 км, Первомайській – 1,9 км, Арбузинській – 1,6 км, Врадіївській та Благодатненській – по 1,2 км, Кам'яномостівській, Синюшинобрідській громадах запроектовані безбар'єрні маршрути протяжністю по 0,5 км. Маршрути включають заклади охорони здоров'я, освіти, адміністративні будівлі, бібліотеки, «Алеї Слави», банківські та поштові відділення, зупинки громадського транспорту, магазини. Головні входи будівель соціальної інфраструктури Первомайського району пристосовані до використання мало мобільними групами населення, встановлено інформаційні знаки, будівлі, які мають сходи, облаштовано пандусами. На об'єктах, де відсутні пандуси, розглядають можливості виділення додаткового фінансування в поточному бюджетному році для проведення робіт з їх облаштування.

Захист прав, свобод і законних інтересів дітей

В умовах воєнного стану одним із пріоритетних напрямів діяльності Первомайської районної військової адміністрації є забезпечення та захист прав, свобод і законних інтересів дітей, створення належних умов для їх безпеки, розвитку та виховання.

На території Первомайського району проживає **26796** дітей віком від 0 до 18 років. Серед них значну частину становлять діти, які потребують особливої уваги та додаткового захисту: діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, діти, які перебувають у складних життєвих обставинах, діти з числа внутрішньо переміщених осіб, а також діти, які постраждали внаслідок бойових дій. Наявність значної кількості дітей, які належать до вразливих категорій, зумовлює необхідність постійної, системної та скоординованої роботи щодо забезпечення їхніх прав і законних інтересів.

Службою у справах дітей Первомайської районної військової адміністрації у 2026 році здійснювалася системна робота, спрямована на забезпечення реалізації та захисту прав дітей, координацію діяльності відповідних органів та установ, своєчасне реагування на звернення громадян, проведення виїздів та обстежень, а також надання необхідної допомоги дітям і сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Службою у справах дітей Первомайської районної військової адміністрації протягом 2026 року була проведена така робота:

Кількість дітей віком від 0 до 18 років в Первомайському районі

Територіальні громади Первомайського району	*Діти від 0-18 років*
Арбузинська селищна рада	2928
Благодатненська сільська рада	992
Врадіївська селищна рада	3187
Кам'яномостівська селищна рада	1173
Кривоозерська селищна рада	3301

Мигіївська сільська рада	1587
Синюшино-Брідська сільська рада	988
Первомайська міська рада	12640
ВСЬОГО по району:	**14156**
ВСЬОГО із містом:	**26796**

Діти, які мають статус дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування

Територіальні громади Первомайського району	*Діти-сироти*	*Діти позбавлені батьківського піклування*	*Загальна кількість статусних дітей*
Арбузинська селищна рада	11	21	32
Благодатненська сільська рада	4	5	9
Врадіївська селищна рада	19	27	46
Кам'яномостівська селищна рада	4	5	9
Кривоозерська селищна рада	18	25	43
Мигіївська сільська рада	10	11	21
Синюшино-Брідська сільська рада	2	5	7
Первомайська міська рада	48	104	152
ВСЬОГО по району:	**68**	**99**	**167**
ВСЬОГО із містом:	**116**	**203**	**319**

Діти, які потрапили до обліку служби у справах дітей, як такі що перебувають у складних життєвих обставинах

Територіальні громади Первомайського району	*Діти*	*Сім'ї*
Арбузинська селищна рада	14	8
Благодатненська сільська рада	10	4
Врадіївська селищна рада	77	29
Кам'яномостівська селищна рада	38	12
Кривоозерська селищна рада	25	15
Мигіївська сільська рада	59	19
Синюшинобрідська сільська рада	29	9
Первомайська міська рада	91	51
ВСЬОГО по району:	**252**	**96**
ВСЬОГО із містом:	**343**	**147**

Діти-сироти та діти позбавлені батьківського піклування в сімейні форми виховання на території Первомайського району

В районі функціонує 23 прийомних сімей, в яких виховується 42 дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, 6 дитячих будинків сімейного типу, в них 42 дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування та 1 патронатна родини, до якої було влаштовано 1 дитину.

Надано статус «Дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів»

Територіальні громади Первомайського району	*Кількість*
Арбузинська селищна рада	50
Благодатненська сільська рада	4
Врадіївська селищна рада	56
Кам'яномостівська селищна рада	18
Кривоозерська селищна рада	66
Мигіївська сільська рада	71
Синюшинобрідська сільська рада	20
Первомайська міська рада	354
ВСЬОГО по району:	**285**
ВСЬОГО із містом:	**639**

Усиновлення є самою пріоритетною формою влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Діяльність служби у справах дітей спрямована на розвиток національного усиновлення та влаштування дітей до саме такої форми сімейного виховання.

Станом на 30.09.2026 року на території району проживає 76 усиновлених дітей, за якими служби у справах дітей здійснюють контроль за їх утриманням та вихованням.

Станом на 30.09.2026 року було усиновлено 3 дитини та усиновлено дітей одним із подружжя (внутрішньосімейне усиновлення) - 11 дітей.

Також працівниками служб у справах дітей було підготовлено 12 висновків щодо внутрішньосімейного та національного усиновлення.

Значні зусилля службою у справах дітей Первомайської районної військової адміністрації докладаються до представництва інтересів дітей в різноманітних інстанціях. Зокрема, працівники служби систематично представляють інтереси малолітніх, неповнолітніх дітей у ході судових засідань. За 2026 рік прийнято участь в 4 засіданнях в Первомайському міськрайонному суді.

Станом на кінець вересня на території району проживає 2 786 дітей (з них в місті Первомайськ 1317) з числа внутрішньо переміщених осіб. Зазначена категорія дітей потребує додаткового контролю та координації заходів щодо забезпечення їхніх прав, безпеки, соціального захисту, доступу до освіти, медичної допомоги та інших необхідних послуг.

На території Первомайського району функціонує три заклади в які влаштовані діти, які мають статус дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування також діти з особливими освітніми потребами.

Комунальний заклад «Лисогірська спеціальна школа» Первомайського району Миколаївської обласної ради (Миколаївська область, Первомайський район, село Лиса Гора, вулиця Велика, 100/а). Загальна кількість учнів 135 з них мають статус 20 дітей (з них 15 дітей, які мають інвалідність).

Комунальний заклад «Березківський мистецький ліцей» Миколаївської обласної ради (Миколаївська область, Первомайський район, село Берізки, вулиця Ковальського, 10). Загальна кількість учнів 109 з них мають статус 42 дитини (5 дітей з інвалідністю).

Комунальний заклад «Первомайська спеціальна школа» Миколаївської обласної ради (Миколаївська область, місто Первомайськ, вулиця Богопільська 25). Загальна кількість учнів 142 з них мають статус 24 дитини (з них 62 дитини з інвалідністю).

При службі у справах дітей районної державної адміністрації функціонує:

- Комісія з питань захисту прав дитини при Первомайській районної державної адміністрації, яка є консультативним дорадчим органом, утворена головою районної державної адміністрації. Основним завданням, якої є сприяння забезпеченню реалізації прав дитини на життя, охорону здоров'я, освіту, соціальний захист, сімейне виховання та всебічний розвиток.

Службою у справах дітей ведеться облік дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які отримали статус внаслідок загибелі (зникнення безвісти) під час виконання бойового завдання батьків – військовослужбовців, або одного з них, а інший з батьків, позбавлений батьківських прав або помер, або відомості про батька внесені за вказівкою матері відповідно до статті 135 Сімейного кодексу України. На території Первомайського району станом на 30 вересня на обліку перебуває 10 дітей, вищезазначеної категорії.

<u>Забезпечення ефективного функціонування системи цивільного захисту населення</u>

Розпорядженням начальника районної військової адміністрації від 13 вересня 2024 року № 79-р/в затверджено Положення про Первомайську районну ланку територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Миколаївської області.

З метою своєчасного прийняття рішень керівництвом району та вжиття превентивних заходів щодо поліпшення стану техногенно-екологічної безпеки, розпорядженням від 02.07.2025 року № 78-р/в (із змінами) затверджено посадовий склад місцевої комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій при Первомайській районній військовій адміністрації. Протягом 2026 року комісією з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій підготовлено і проведено 5 засідань.

Для забезпечення порядку проведення евакуації, у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, розпорядженням від 27 квітня 2026 року № 48-р/в, затверджено Положення про районну комісію з питань евакуації, розпорядженням від 07 травня 2026 року № 52-р/в затверджено персональний склад районної комісії з питань евакуації.

На виконання статті 130 Кодексу цивільного захисту, наказу Державної служби України з надзвичайних ситуацій від 30.12.2023 року №1047 дск “Про

затвердження Методичних рекомендацій з розроблення Планів цивільного захисту на особливий період органом державної влади, органом місцевого самоврядування" відкоригований План ЦЗ Первомайського району на особливий період з відповідними додатками.

Відповідно до методичних рекомендацій, затверджених наказом ДСНС України від 10.06.2022 року №324, відкоригований План реагування на надзвичайні ситуації, та відповідні Додатки до цього плану і визначено порядок дій органів управління та сил цивільного захисту Первомайської районної ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Миколаївської області.

Відповідно до статей 2, 25 Закону України "Про місцеві державні адміністрації", статей 4, 15 Закону України "Про правовий режим воєнного стану", статті 98 Кодексу цивільного захисту України, Указу Президента України від 13 липня 2026 року № 596/2026 "Про продовження строку дії воєнного стану в Україні", затвердженого Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про продовження строку дії воєнного стану в Україні" від 14 липня 2026 року № 4928-IX, Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 68/2022 "Про утворення військових адміністрацій", постанови Кабінету Міністрів України від 05.03.2024р. №248 "Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2015р. №775" внесені зміни до Порядку створення та використання матеріальних резервів (крім державних) для запобігання виникненню надзвичайних ситуацій і ліквідації їх наслідків, яким не передбачено створення, утримання та поповнення районними державними адміністраціями місцевих матеріальних резервів для запобігання виникненню надзвичайних ситуацій і ліквідації їх наслідків.

Відповідно до статей 2, 25, пункту 9 частини першої статті 39 Закону України "Про місцеві державні адміністрації", статті 25 Кодексу цивільного захисту України, постанови Кабінету Міністрів України від 08 липня 2015 року № 469 "Про затвердження Положення про спеціалізовані служби цивільного захисту", з метою забезпечення проведення спеціальних робіт і заходів з цивільного захисту, спрямованих на підвищення рівня захисту населення і території Первомайського району від надзвичайних ситуацій, начальником Первомайської районної військової адміністрації видано розпорядження від 22.09.2025 №121-р/в "Про затвердження переліку територіальних спеціалізованих служб цивільного захисту місцевого рівня Первомайської районної ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Миколаївської області та положень про ці служби", цим розпорядженням визначено 10 спеціалізованих служб цивільного захисту місцевого рівня.

19.08.2026 року проведені навчальні збори з керівниками структурних підрозділів (фахівцями) з питань цивільного захисту районних державних (військових) адміністрацій, військових адміністрацій населених пунктів, виконавчих органів сільських, селищних, міських рад щодо реалізації заходів захисту населення територій від надзвичайних ситуацій у мирний час та в особливий період.

10 вересня 2026 року відбулися штабні тренування з органами управління та силами цивільного захисту Первомайської районної ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Миколаївської області

Під час штабного тренування було продемонстровано теоретичне відпрацювання порядку дій органів управління та сил цивільного захисту Первомайської районної ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Миколаївської області та її субланок у разі виникнення надзвичайної ситуації, пов'язаної з ускладненням метеорологічної обстановки і надзвичайної ситуації, пов'язаної з військовою агресією російської федерації проти України та ліквідацію її можливих наслідків на території Первомайського району Миколаївської області.

З метою запобігання та послідовного зниження ризику виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, підвищення рівня безпеки населення і захищеності територій від наслідків таких ситуацій прийнято "Районну цільову програму захисту населення та території від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на 2026-2028 роки".

Стратегічні цілі, на досягнення яких спрямована реалізація програми, це:

- організація аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій на території Первомайського району;
- проведення реконструкції технічної модернізації системи централізованого оповіщення;
- забезпечення гарантованого рівня захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій у мирний час та в особливий період;
- забезпечення пожежної безпеки у населених пунктах;
- заходи, спрямовані на запобігання загибелі людей на водних об'єктах;
- накопичення засобів індивідуального захисту;
- заходи щодо утримання фонду захисних споруд району, які є підготовленими до використання за призначенням, та подальшого нарощування цього фонду.

В районі створено фонд захисних споруд цивільного захисту, до якого увійшли 372 захисних споруди, з них 173 ПРУ, 17 сховищ, та 182 найпростіших укриттів.

Для забезпечення укриття населення здійснюється нарощення фонду захисних споруд. Протягом 2026 року здійснено будівництво (нове будівництво, реконструкція, реставрація, капітальний ремонт об'єкта будівництва, а також поточний ремонт) на 4 об'єктах фонду захисних споруд цивільного захисту Первомайського району на загальну суму 6 млн. 968 тис.109 грн., а саме:

- Благодатненська сільська ТГ – 1 об'єкт фонду захисних споруд цивільного захисту (НУ) на суму 3 млн. 473 тис. 500 грн.;
- Врадіївська селищна ТГ – 1 об'єкт фонду захисних споруд цивільного захисту (сховище)на загальну суму 2 млн. 754 тис. 609 грн.;
- Синюшинобрідська сільська ТГ- 1 споруда подвійного призначення на суму 370 тис.грн.
- Мигіївська сільська ТГ- 1 об'єкт фонду захисних споруд цивільного захисту (ПРУ) на суму 370 тис. грн.

Відповідно до статей 2, 41 Закону України “Про місцеві державні адміністрації”, частини третьої статті 6 Кодексу цивільного захисту України, статей 4, 15 Закону України “Про правовий режим воєнного стану”, Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 68/2022 “Про утворення військових адміністрацій”, Указу Президента України від 13 липня 2026 року № 596/2026 “Про продовження строку дії воєнного стану в Україні”, затвердженого Законом України “Про затвердження Указу Президента України “Про продовження строку дії воєнного стану в Україні” від 14 липня 2026 року № 4928-IX, статті 18,19, 32 Кодексу цивільного захисту України та пунктів 5, 15 Порядку створення, утримання фонду захисних споруд цивільного захисту, включення об’єктів до складу та виключення таких об’єктів з фонду захисних споруд цивільного захисту та ведення його обліку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 березня 2017 року № 138. Розпорядженням начальника Первомайської районної військової адміністрації від 01.07.2025 № 77-р/в визначено потребу у фонді захисних споруд цивільного захисту Первомайського району.

Відповідно до пункту 1 частини першої та частини третьої статті 34 Кодексу цивільного захисту України, пункту 15 Порядку проведення зонування територій за результатами визначення рівнів ризиків виникнення надзвичайних ситуацій, пов’язаних із наявністю об’єктів підвищеної небезпеки, а також впливом небезпечних геологічних, гідрологічних та метеорологічних явищ і процесів, відповідно до методичних рекомендацій, затверджених наказом ДСНС України від 26.03.2025 року №360, розроблено та погоджено з Головним управлінням ДСНС України в Миколаївській області Звіт про проведення зонування територій Первомайського району за ризиками виникнення НС.

В 2026 році згідно договору від 07.04.2025 року № 6 на експлуатаційно-технічне обслуговування апаратури і технічних засобів оповіщення яке здійснюється КП “Укрспецзвязок” профінансовано коштів в сумі 38 тис.092 грн.

<u>Інформатизація та цифровий розвиток</u>

Спільно з органами місцевого самоврядування району проводиться постійна робота по покращенню роботи з надання адміністративних послуг населенню відповідними ЦНАПами тергромад. Забезпечено запровадження електронних черг, підключення до державної інформаційно-комунікаційної системи "Вулик 2.0", проводиться системна робота по наповненню єдиного державного реєстру вулиць та адрес.

Спільно з провайдерами мобільного зв’язку ПрАТ «Київстар», ТОВ «lifecell» та ПрАТ «ВФ Україна» було проведено ряд дій для покращення якості мобільного зв’язку та доступу до мережі Інтернет, зокрема з метою підвищення автономності та стійкості роботи телекомунікаційних мереж в умовах відключень електроенергії. У межах проведеної роботи здійснювалися заходи з резервування каналів зв’язку та використання альтернативних джерел живлення з метою забезпечення безперебійного зв’язку для населення та органів місцевого самоврядування в період блек-аутів.

Активне залучення громадян до участі в програмах цифрової освіти та розвитку місцевих ініціатив було забезпечено шляхом використання соціальних

мереж, офіційних інформаційних ресурсів та взаємодії з місцевими органами влади. Проведено інформаційно-роз'яснювальну роботу, що сприяла підвищенню обізнаності населення та зростанню участі громадян у цифрових освітніх заходах і реалізації місцевих ініціатив.

Підвищення рівня кібербезпеки в органах державної влади та місцевого самоврядування було забезпечено комплексом заходів, що включали навчання персоналу з питань інформаційної безпеки, резервування та захист даних, а також регулярний моніторинг і аудит інформаційних систем для своєчасного виявлення і нейтралізації кіберзагроз. Ці заходи значно підвищили стійкість інформаційної інфраструктури та захист конфіденційних даних.

ІІ. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИВНІ ПОКАЗНИКИ ПРОГРАМИ

В умовах воєнного стану територіальні громади Первомайського району працюють за значного навантаження на місцеві бюджети, скорочення доходів, зростання витрат на безпеку, соціальний захист, підтримку внутрішньо переміщених осіб, ветеранів, родин військовослужбовців і сімей загиблих захисників України.

Актуальними залишаються питання:

- забезпечення стабільної роботи об'єктів критичної та соціальної інфраструктури;
- облаштування захисних споруд і найпростіших укриттів у закладах освіти, охорони здоров'я та соціальної сфери;
- забезпечення установ альтернативними джерелами живлення, тепла, водопостачання та зв'язку;
- підтримки малого і середнього підприємництва, фермерських господарств та місцевих виробників;
- створення нових робочих місць і професійної адаптації ветеранів, внутрішньо переміщених осіб та інших вразливих категорій населення;
- відновлення пошкодженої інфраструктури, доріг, систем водопостачання і водовідведення;
- залучення інвестицій, міжнародної технічної допомоги та грантових ресурсів;
- підвищення прозорості й ефективності використання бюджетних коштів.

Головною <u>метою</u> Програми є створення сприятливих умов для прискорення соціально-економічного розвитку району на основі активізації інвестиційної діяльності, розвитку інфраструктури, підтримки підприємництва та стимулювання інноваційних процесів. Особливу увагу приділено мінімізації негативних наслідків збройної агресії, підвищенню рівня зайнятості населення, покращенню умов ведення бізнесу та залученню додаткових фінансових ресурсів для забезпечення стійкого економічного зростання району.

Основними <u>завданнями</u> та пріоритетами Програми є:

стимулювання економічного розвитку через залучення інвестицій та впровадження інновацій у виробництво конкурентоспроможної продукції;

реалізація інвестиційних проєктів, спрямованих на зниження енерго- і ресурсоємності, розширення ринків збуту;

покращення екологічної ситуації та підвищення рівня екологічної і техногенної безпеки;

підвищення рівня зайнятості населення, професійна підготовка кадрів відповідно до потреб ринку праці;

контроль за дотриманням державних гарантій оплати праці, легалізація заробітних плат;

модернізація житлово-комунального господарства для підвищення його ефективності;

соціальний захист населення, зокрема підтримка сімей, дітей та молоді, які опинилися у складних життєвих обставинах;

комплексна підтримка учасників бойових дій, демобілізованих осіб та переселенців;

відновлення пошкодженої інфраструктури та житлового фонду;

забезпечення прозорості органів виконавчої влади та об'єктивне інформування громадськості про результати діяльності;

координація дій органів влади та місцевого самоврядування для забезпечення стабільного соціально-економічного розвитку району.

Способи досягнення визначених цілей і завдань програми у 2027 році:

- Проведення аналізу фінансової спроможності територіальних громад району, визначення їхніх першочергових потреб та резервів збільшення доходів місцевих бюджетів.

- Визначення переліку пріоритетних інвестиційних проєктів Первомайського району із зазначенням їхньої вартості, ступеня готовності, джерел фінансування та очікуваних результатів.

- Підготовка і реалізація спільних проєктів територіальних громад у сферах:

* енергетичної стійкості та енергоефективності;
* цивільного захисту й облаштування укриттів;
* водопостачання та водовідведення;
* відновлення доріг і транспортної доступності;
* освіти, охорони здоров'я та соціального захисту;
* екологічної безпеки та управління відходами.

- Координація роботи територіальних громад району з метою залучення інвестицій, грантів і міжнародної технічної допомоги.

- Консультаційна підтримка для територіальних громад і суб'єктів господарювання з підготовки грантових та інвестиційних заявок.

- Сприяння реалізації програм підтримки малого і середнього підприємництва, фермерських господарств, переробних підприємств та місцевих виробників.

- Розроблення заходів із професійної адаптації, працевлаштування та підтримки підприємницьких ініціатив ветеранів, членів їхніх сімей, внутрішньо переміщених осіб і молоді.

Результативні показники економічного і соціального розвитку району у 2027 році:

1. Оновлена, конкурентоспроможна економіка:

- розвиток виробництв з високим рівнем доданої вартості, високоінтелектуальних та креативних індустрій;
- стимулювання високотехнологічного та інноваційного підприємництва;
- вирівнювання диспропорційна ринку праці, у тому числі, підготовка кваліфікованих кадрів;
- стимулювання зайнятості населення;
- позитивна динаміка розвитку малого та середнього підприємництва;
- формування позитивного іміджу району;
- створення умов для розвитку аграрного сектору та системи переробки сільгосппродукції;
- налагодження транспортно-логістичного сполучення між населеними пунктами району.

2. Якість життя та людський розвиток:

- підвищення якості і доступності дошкільної та середньої освіти з урахуванням сучасних потреб;
- створення умов для самореалізації молоді;
- підвищення якості та доступності медичних послуг, посилення служби екстреної медичної допомоги;
- модернізація культурної та розбудова дозвілєвої інфраструктури з урахуванням вимог інклюзивності;
- створення умов для розвитку спорту.

3. Ефективне управління та безпека в умовах зовнішніх і внутрішніх викликів:

- підвищення фінансової спроможності територіальних громад;
- залучення додаткових інвестиційних і грантових ресурсів;
- забезпечення безперебійної роботи критичної та соціальної інфраструктури;
- підвищення енергетичної стійкості громад;
- забезпечення прозорого й результативного використання бюджетних коштів;
- запобігання виникненню надзвичайних ситуацій природного та антропогенного характеру, мінімізація їх наслідків та підвищення ефективності реагування на них;
- реалізація принципів верховенства права, створення безпечного середовища та забезпечення правопорядку, запобігання і подолання проявів корупції;
- створення ефективної мережі центрів надання адміністративних послуг, покращення якості та доступності публічних послуг;
- розвиток установ і закладів системи соціального захисту населення, наближення їх послуг до громадян;
- стале забезпечення населення питною водою;

- поліпшення житлових умов населення, в першу чергу найбільш вразливих верств (дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, багатодітних сімей та будинків сімейного типу, тощо);

- розроблення містобудівної документації, документації із землеустрою територіальних громад з використанням ІТ-технологій.

4. Екологічна безпека та збалансоване природокористування:

- ефективне вирішення питань, пов'язаних з екологічною безпекою району, впровадження природоохоронних заходів, підвищення екологічної свідомості населення;

- здійснення заходів з ефективного управління річковими басейнами (з урахуванням їх частки в межах району), зменшення скидів у водні об'єкти забруднюючих речовин;

- зниження навантаження на атмосферне повітря, збереження лісів і зелених насаджень;

- формування інфраструктури з управління побутовими відходами, включаючи будівництво потужностей з сортування та утилізації відходів;

- посилення взаємодії та налагодження співпраці з суб'єктами господарювання щодо зменшення обсягів утворення промислових відходів, включаючи небезпечні відходи;

- впровадження енергозберігаючих заходів у всіх галузях матеріального виробництва, соціальної сфери та житловому секторі;

- підтримка використання альтернативної енергетики, у тому числі в комунальних підприємствах та бюджетних установах.

Протягом реалізації програми та зміни основних показників і напрямків соціально-економічного розвитку до програми можуть вноситись зміни та доповнення.

ІІІ. ПРІОРІТЕТИ ЕКОНОМІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ПЕРВОМАЙСЬКОГО РАЙОНУ НА 2027 РІК

В сьогоднішніх умовах основними системними проблемами, які мають безпосередній вплив на нормальну життєдіяльність і розвиток району є:

- наслідки воєнного стану та постійні безпекові ризики;

- міграція населення, скорочення чисельності працездатних жителів і відтік молоді;

- дефіцит кваліфікованих працівників;

- зношеність мереж водопостачання, водовідведення та енергетичної інфраструктури;

- незадовільний стан частини доріг і мостових переходів;

- висока залежність аграрного виробництва від погодних умов, посух, вартості пального та енергоресурсів;

- недостатній розвиток місцевої переробки та зберігання сільськогосподарської продукції;

- обмежені можливості місцевих бюджетів;

- недостатня кількість готових інвестиційних проєктів;

- нерівномірна доступність медичних, соціальних, освітніх і адміністративних послуг у віддалених населених пунктах.

При цьому район, в силу свого адміністративно-територіального і географічного розташування, природнього та економічного потенціалу має ряд беззаперечних переваг до яких можна віднести:

- наявність значних земельних ресурсів і сформованої аграрної спеціалізації;
- потенціал для розвитку переробки сільськогосподарської продукції;
- розташування частини території району поблизу важливих автомобільних і залізничних шляхів;
- наявність промислових, складських і виробничих майданчиків;
- роль міста Первомайська як адміністративного, медичного, освітнього, промислового та сервісного центру;
- природний потенціал річок Південний Буг і Синюха, Мигіївських порогів та територій Національного природного парку «Бузький Гард»;
- наявна мережа закладів освіти, охорони здоров'я, культури та професійної підготовки кадрів;
- можливості міжмуніципального співробітництва восьми територіальних громад, які входять до складу району.

Пріоритети економічного та соціального розвитку Первомайського району на 2027 рік враховують реалії, які склались внаслідок триваючої агресії російської федерації та спрямовані на подолання системних проблем, які мають безпосередній вплив на нормальну життєдіяльність і розвиток району, а також нових соціально-економічних викликів воєнного періоду.

3.1. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УМОВ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

2.1.1. Інвестиційна діяльність

В сучасних умовах інвестиції виступають найважливішим засобом структурних зрушень у народному господарстві, зростання та підвищення якісних показників господарської діяльності.

Запровадження своєчасних заходів щодо стабілізації ситуації в реальному секторі економіки, узгоджена діяльність із центральними органами виконавчої влади стосовно вирішення проблемних питань розвитку дозволяють говорити про забезпечення позитивної динаміки більшості показників соціально-економічного розвитку.

Інвестиційна діяльність є найважливішою ланкою розвитку території району. Тому, постійно здійснюється моніторинг державних, недержавних, міжнародних інвестиційних фондів та організацій, пошук нових грантів, конкурсів і проєктів. Стимулюється залучення громад до активного пошуку інвестицій.

Проблемні питання:

значна економічна нестабільність у зв'язку з війною;

обмежені фінансові ресурси для запуску масштабних інвестиційних проєктів;

недостатній рівень захисту інвесторів від законодавчих змін та інших несприятливих факторів.

З метою активізації інвестиційної діяльності та залучення інвестицій у пріоритетні для району сфери економічної діяльності місцевим органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування району необхідно забезпечити системну роботу зі сприяння розвитку інвестиційної привабливості об'єктів інвестування.

Основні напрями діяльності:

оновлення бази інвестиційних об'єктів району;

розвиток логістичної інфраструктури;

підтримка місцевого бізнесу у пошуку міжнародних партнерів;

реалізація заходів щодо залучення інвестицій у відновлення критичної інфраструктури та промисловість.

Тому, головною метою є створення конкурентоспроможного та позитивного іміджу Первомайського району, підвищення інвестиційної привабливості регіону та збільшення обсягу залучених інвестицій в економіку району, продовження реалізації інвестиційних проєктів для створення комфортних умов проживання громадян, поліпшення матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я для надання якісних послуг та створення належних умов для всебічного та повноцінного розвитку дітей з виконанням енергозберігаючих заходів, поліпшення умов для надання кваліфікованої допомоги соціально незахищеним верствам населення, будівництво, реконструкція, капітальний та поточний ремонт протирадіаційних укриттів, бомбосховищ, захисних споруд в установах, організаціях та підприємствах бюджетної сфери, у територіальних громадах.

Очікуваний результат:

створення сприятливого інвестиційного клімату та популяризація Первомайського району з метою залучення вітчизняних та іноземних інвесторів;

створення нових виробництв та робочих місць, що сприятиме зниженню рівня безробіття та підвищенню якості життя населення;

збільшення частки експортоорієнтованої та інноваційної продукції, що відповідає міжнародним стандартам;

започаткування нових та розвиток діючих індустріальних парків, що сприятиме концентрації виробничих потужностей району та ефективному використанню ресурсів;

залучення додаткових ресурсів у вигляді міжнародної фінансової допомоги для реалізації інфраструктурних інвестиційних проєктів;

збільшення податкових надходжень до бюджетів усіх рівнів;

підвищення економічної активності та розширення податкової бази, що забезпечить фінансову спроможність місцевих бюджетів.

Всі заходи планується реалізувати в межах наявного фінансового ресурсу та залучення інших джерел фінансування, незаборонених чинним законодавством.

3.1.2. Зовнішньоекономічна діяльність та міжнародне співробітництво

Зовнішньоекономічна діяльність є важливим чинником інтеграції району у світову економіку. У 2026 році зберіглася тенденція збільшення обсягу експорту товарів та послуг з області, що свідчить про підвищення конкурентоспроможності місцевих виробників на міжнародних ринках.

Основними торговельними партнерами залишаються країни Європейського Союзу та Азії.

Проблемні питання:

порушення логістичних ланцюгів через військову агресію російської федерації;

мобілізація працівників та відтік трудових ресурсів за кордон;

зростання цін на транспортування та обмежена пропускна спроможність пунктів пропуску;

стрімке зростання курсу валют;

значний моральний і фізичний знос основних засобів, що ускладнює виготовлення конкурентоспроможної продукції для експорту.

Основні напрями діяльності:

забезпечення реалізації державної політики у сфері зовнішньоекономічної діяльності;

сприяння пошуку партнерів і розвитку прямих ділових зв'язків між підприємствами району та іноземними партнерами;

інформування місцевих бізнес-кіл про міжнародні зустрічі, організовані дипломатичними установами, економічними і культурними місіями, іноземними інвесторами, з метою розвитку економічних, наукових і культурно-туристичних зв'язків та реалізації інвестиційних проєктів.

Інструменти виконання:

Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність».

Очікуваний результат:

збільшення обсягів експорту продукції підприємств району;

залучення додаткових міжнародних фінансових і технічних ресурсів;

оптимізація логістичних ланцюгів експортно-імпортних операцій.

Всі заходи планується реалізувати в межах наявного фінансового ресурсу та залучення інших джерел фінансування, незаборонених чинним законодавством.

3.1.3. Інноваційний розвиток

Інноваційний розвиток є важливим напрямом підвищення ефективності економіки району. Впровадження новітніх технологій та підтримка науково-дослідних ініціатив сприяють створенню високотехнологічних робочих місць та підвищенню продуктивності праці. У 2026 році в області спостерігалося зростання інноваційної активності підприємств, що позитивно вплинуло на економічні показники регіону.

Проблемні питання:

висока економічна та політична невизначеність через широкомасштабне військове вторгнення;

недостатність фінансових ресурсів та слабкий розвиток інфраструктури для трансферу технологій;

низький рівень інформованості підприємств щодо інноваційної діяльності;

недосконаліть механізмів підтримки інновацій та захисту інтелектуальної власності;

недостатня ефективність інструментів державної підтримки інновацій та стартапів;

відсутність кваліфікованих фахівців з інноваційного менеджменту, маркетингу та бізнес-планування.

Основні напрямки діяльності:

популяризація інноваційних можливостей серед підприємців району;

впровадження інноваційних технологій у промисловість, будівництво та аграрний сектор з використанням досвіду розвинутих країн;

налагодження співпраці між суб'єктами інноваційної діяльності та виробничими підприємствами.

Інструменти виконання:

Закон України «Про інноваційну діяльність».

Очікувані результати:

забезпечення інформування суб'єктів господарювання району про підтримку інноваційних процесів;

формування сприятливого інноваційного середовища в районі;

підвищення якості інноваційної продукції та розширення її асортименту;

зміцнення інноваційного потенціалу району відповідно до потреб суспільства.

Всі заходи планується реалізувати в межах наявного фінансового ресурсу та залучення інших джерел фінансування, незаборонених чинним законодавством.

3.1.4. Дерегуляція і розвиток підприємництва

Малий та середній бізнес є двигуном економічного зростання та важливим чинником соціальної стабільності регіону. Проблеми, з якими стикаються підприємці, такі як високі податки, нестача фінансових ресурсів та нестабільність на ринку, потребують комплексних рішень. Програма спрямована на підтримку підприємців району через розвиток інфраструктури для малого і середнього бізнесу, а також надання консультаційної допомоги для подолання існуючих бар'єрів та сприяння розвитку нових ініціатив.

Проблемні питання:

недостатність власних фінансових ресурсів у потенційних підприємців та відсутність додаткових джерел фінансування;

недостатня обізнаність суб'єктів малого та середнього бізнесу щодо сучасних методів ведення господарської діяльності;

високе податкове навантаження, нестабільність курсу національної валюти;

падіння платоспроможного попиту та нестача кваліфікованої робочої сили;

Основні напрямки діяльності:

створення сприятливих умов для розвитку малого і середнього бізнесу, зокрема фермерських господарств;

запровадження податкових пільг, пільгових кредитів і грантів для стимулювання бізнесу;

надання організаційної та інформаційно-консультативної підтримки підприємцям, зокрема через онлайн ресурси;

сприяння створенню логістичних центрів та популяризація грамотної логістики.

Інструменти виконання:

Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні».

Стратегія розвитку Миколаївської області на період до 2027 року затверджена рішенням Миколаївської обласної ради (від 23.12.2020 № 2, у редакції від 01.05.2025 № 8).

План заходів на 2025-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Миколаївської області на період 2027 року.

Очікувані результати:

розвиток малого і середнього підприємництва в сільських районах, підтримка бізнес-ініціатив;

налагодження партнерських відносин між суб'єктами господарювання і місцевою владою для покращення логістики та пошуку нових ринків;

збільшення кількості підприємств, створення нових робочих місць та, як наслідок, покращення економічних показників діяльності, збільшення податкових надходжень до місцевих бюджетів;

Пріоритетними залишаються завдання зі створення сприятливого середовища для розвитку малого і середнього підприємництва за рахунок здійснення моніторингу виконання органами місцевого самоврядування вимог чинного законодавства України з питань державної регуляторної політики, забезпечення систематичного оприлюднення інформації про результати проведеного моніторингу на офіційних веб-сайтах органів влади та місцевого самоврядування, забезпечення ведення та систематичного оновлення переліку чинних регуляторних актів райдержадміністрації, здійснення їх оприлюднення.

Всі заходи планується реалізувати в межах наявного фінансового ресурсу та залучення інших джерел фінансування, незаборонених чинним законодавством.

3.1.5. Інформатизація та цифровий розвиток

Проблемні питання:

недостатня координація між органами влади щодо впровадження цифрових рішень;

недостатній рівень розвитку цифрової інфраструктури на території Первомайського району, зокрема у віддалених сільських населених пунктах;

обмежений доступ частини населення до якісного широкосмугового Інтернету;

потреба у модернізації матеріально-технічної бази органів державної

влади, органів місцевого самоврядування та комунальних установ;

недостатній рівень впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у сфері надання публічних послуг;

низький рівень цифрової грамотності окремих категорій населення, особливо людей старшого віку;

недостатній рівень інтеграції інформаційних систем та електронних ресурсів між установами;

необхідність посилення захисту інформаційних систем та електронних комунікаційних мереж в умовах воєнного стану.

Основні напрямки діяльності:

підвищення рівня доступності цифрових сервісів для мешканців району;

сприяння розвитку сучасної телекомунікаційної інфраструктури та розширення покриття території району швидкісним Інтернетом;

розвиток електронного врядування та розширення можливостей використання електронних державних сервісів населенням;

впровадження та удосконалення систем електронного документообігу;

організація освітніх заходів, тренінгів та інформаційних кампаній для підвищення рівня цифрових навичок населення;

сприяння в процесі забезпечення належного рівня кібербезпеки та захисту інформаційних ресурсів;

залучення інвестицій, грантових коштів та міжнародної технічної допомоги для реалізації проєктів цифрового розвитку.

Очікувані результати:

розширення можливостей населення у використанні сучасних цифрових технологій та електронних сервісів;

покращення якості та швидкості надання адміністративних і публічних послуг;

підвищення ефективності роботи органів державної влади та органів місцевого самоврядування;

розширення доступу до швидкісного Інтернету у всіх населених пунктах району, підвищення рівня цифрової грамотності населення;

забезпечення сприятливих умов для розвитку цифрових технологій та інноваційних рішень у районі;

підвищення рівня захисту інформаційних систем та електронних даних.

Всі заходи планується реалізувати в межах наявного фінансового ресурсу та залучення інших джерел фінансування, незаборонених чинним законодавством.

3.1.6. Податково-бюджетна політика та фінансове забезпечення

Головною метою є запровадження дієвого механізму управління бюджетним процесом як складової частини системи управління державними фінансами, забезпечення наповнюваності бюджетів в умовах дії правового

режиму воєнного стану та зниження ділової активності шляхом створення сприятливих умов для розвитку усіх галузей економіки, малого та середнього бізнесу, забезпечення економного і раціонального використання коштів, підвищення результативності бюджетних видатків. Пріоритетом податкової політики на 2027 рік є забезпечення стабільних податкових надходжень, необхідних для фінансування першочергових витрат.

Досягнення результатів планується за рахунок:

підвищення мотивації до нарощування дохідної бази місцевих бюджетів;

здійснення управління бюджетними коштами в межах встановлених бюджетних призначень із забезпеченням їх ефективного та раціонального використання;

покращення співпраці органів місцевого самоврядування та органів податкової служби з виконаних планових показників дохідної частини місцевих бюджетів;

підвищення ролі та відповідальності органів місцевого самоврядування у розв'язанні актуальних проблем соціально-економічного розвитку територіальних громад;

проведення раціональної та ефективної податково-бюджетної політики, дотримання фінансової дисципліни;

забезпечення своєчасної та у повному обсязі виплати заробітної плати та проведення розрахунків за спожиті енергоносії.

Очікуваний результат

забезпечення виконання планових показників надходжень податків, зборів та інших обов'язкових платежів до місцевих бюджетів району, обрахованих відповідно до норм чинних Податкового і Бюджетного кодексів України з урахуванням дії правового режиму воєнного стану;

забезпечення своєчасної та у повному обсязі виплати заробітної плати та проведення розрахунків за спожиті енергоносії в установах та закладах, які фінансуються за рахунок місцевих бюджетів територіальних громад.

Дані заходи не потребують фінансування.

3.2. РОЗВИТОК РЕАЛЬНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ

3.2.1. Промисловість

Перспектива розвитку промислового виробництва району у 2027 році напряму залежатиме від перебігу бойових дій в нашій країни, стабільного енерго- та водопостачання.

Промисловий сектор Первомайського району переживає значні труднощі, спричинені зовнішніми та внутрішніми викликами. Повномасштабне вторгнення російської федерації в Україну призвело до значного скорочення обсягів виробництва, порушення логістичних ланцюгів та різких коливань на ринку сировини. Крім того, наявний дефіцит кваліфікованих робітничих кадрів, а також фізичне зношення основних засобів, вимагають негайних заходів щодо модернізації та інвестицій у виробничі потужності.

Основними завданнями є підтримка промислових підприємств через державні програми, сприяння залученню інвестицій в інноваційні технології, а

також модернізація обладнання для підвищення ефективності виробництва та екологічної безпеки.

Проблемні питання:

спад обсягів виробництва та реалізації продукції в цілому та в окремих галузях у зв'язку з повномасштабним вторгненням російської федерації в Україну;

дефіцит кваліфікованих кадрів робітничих професій;

логістичні проблеми;

фізичний та моральний знос основних засобів виробництва, що може призвести до забруднення навколишнього середовища та погіршення умов проживання населення на прилеглих територіях;

подорожчання палива, енергоресурсів, імпортної сировини та підвищення тарифів на її перевезення;

зниження попиту на готову продукцію у зв'язку із різкою зміною курсу валют.

Основні напрями діяльності:

визначення промислових підприємств критично важливими для функціонування економіки області та держави в особливий період;

підвищення рівня виробництва, впровадження новітніх технологій та модернізації основних засобів і виробничих процесів;

використання інструментів підтримки розвитку малого і середнього бізнесу в промисловості;

популяризація позитивного досвіду підприємств, що мають сучасні системи управління, випускають якісну та безпечну продукцію, перебудовують власне виробництво відповідно до вимог європейських стандартів та успішно експортують продукцію за межі України;

пошук нових логістичних маршрутів для експорту промислової продукції.

Інструменти виконання:

Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів».

Очікуваний результат:

збільшення обсягів промислового виробництва та підвищення конкурентоспроможності продукції; покращення якості, безпечності продукції;

зменшення енергоспоживання енергоресурсів за рахунок впровадження сучасних ресурсозберігаючих технологій.

Дані заходи не потребують фінансування з місцевих бюджетів.

3.2.2. Агропромисловий комплекс

Сільське господарство Первомайського району потребує державної підтримки в умовах складної економічної ситуації через збройну агресію рф. Земельні, фінансові та кадрові проблеми значно ускладнюють ведення агробізнесу, що призводить до скорочення виробництва та зниження конкурентоспроможності продукції. Підвищення цін на паливно-мастильні матеріали, добрива, а також дефіцит робочої сили через мобілізацію створюють додаткові труднощі.

Основним завданням є створення стабільної інфраструктури для зберігання та реалізації сільськогосподарської продукції, що включає будівництво нових елеваторів і модернізацію існуючих потужностей. Також, важливо розширити посівні площі, впроваджувати ресурсозберігаючі технології, запроваджувати органічне виробництво та стимулювати розширення площ під енергетичними культурами, що дозволить збільшити продуктивність і покращити стан ґрунтів.

Проблемні питання:

не дотримання аграріями співвідношення культуру сівозмінах відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 11.02.2010 № 164 «Про затвердження нормативів оптимального співвідношення культур у сівозмінах різних природно-сільськогосподарських регіонах»;

неврегульованість земельного законодавства;

нестабільна та несприятлива податкова політика в агробізнесі;

скорочення поголів'я ВРХ;

зменшення кількості логістичних маршрутів для експорту продукції рослинництва, що спричиняє збільшення її залишків у аграріїв та зумовлює дефіцит місць її зберігання;

підвищення цін на паливно-мастильні матеріали та мінеральні добрива для проведення комплексу польових робіт у зв'язку із збройною агресією російської федерації проти України;

дефіцит робочої сили для проведення комплексу польових робіт, викликаний мобілізацією до лав ЗСУ;

низький рівень розвитку сільських територій, що впливає на відсутність на місцях кваліфікованих трудових ресурсів;

постійне скорочення обсягів виробництва продукції тваринництва та скорочення поголів'я великої рогатої худоби через нерентабельне виробництво.

Основні напрями діяльності:

впровадження заходів з більш повного та раціонального використання суб'єктами підприємницької діяльності агропромислового комплексу наявних сільгоспугідь;

сприяння розвитку інфраструктури зберігання та реалізації сільськогосподарської продукції;

пошук нових логістичних маршрутів для експорту сільськогосподарської продукції;

сприяння у залученні вітчизняних та іноземних інвестицій, кредитних і бюджетних ресурсів у сільське господарство району;

залучення інвестиційних коштів на реконструкцію та будівництво нових елеваторів на території району для зберігання зернових культур;

проведення хімічної меліорації для поліпшення фізико-хімічного складу ґрунтів;

збільшення площ під енергетичними культурами на малопродуктивних та деградованих землях сільськогосподарського призначення, що підвищить їх якість та продуктивність;

відновлення державної підтримки особистим господарствам населення, які утримують поголів'я великої рогатої худоби, для юридичних осіб – державної

підтримки розвитку тваринництва та переробки сільськогосподарської продукції;

сприяння запровадженню органічного виробництва сільгосппродукції;

- створення сучасної системи селекції у рослинництві і тваринництві, в основі якої лежить впровадження в господарствах усіх форм власності конкурентоспроможних сортів /гібридів/ сільськогосподарських рослин та комплектація їх генетично цінним поголів'ям худоби;

- сприяння пошуку нових потенційних ринків збуту для продукції агропромислового комплексу регіону та збільшення обсягів експортних надходжень;

- сприяння впровадженню інвестиційних проєктів у галузі рослинництва, тваринництва, інфраструктури із зберігання та переробки сільськогосподарської продукції з метою підвищення її конкурентоспроможності;

- сприяння впровадженню у виробництво нових високопродуктивних сортів та гібридів сільськогосподарських культур і посадкового матеріалу;

- вдосконалення структури посівних площ, створення умов для нарощування обсягів виробництва зерна, технічних культур, а також картоплі, овочів, плодів та ягід у господарствах усіх форм власності, сприятиме збільшенню валового виробництва сільськогосподарської продукції.

- сприяння оновленню та техніко-технологічному переоснащенню підприємств агропромислового комплексу;

- створення рівних умов для підтримки сільськогосподарських виробників незалежно від їх виду, типу, розміру, форми власності та господарювання;

- впровадження науково обґрунтованих систем землеробства, які дадуть змогу підвищити родючість, застосування промислових технологій вирощування сільськогосподарських культур та захисту їх від бур'янів, та шкідливих хвороб;

- використання досягнень генетики та селекції насінництва, впровадження нових сортів і гібридів рослин, що характеризуються підвищеною посухохолодостійкістю, стійкістю до хвороб і шкідників;

- створення нових та поновлення роботи існуючих переробних цехів (олійні, млини, хлібопекарні), що дасть змогу збільшити приріст виробництва;

- придбання сучасної техніки: комбайни, трактори, зрошувальна техніка та інша сільськогосподарська техніка;

- залучення державних дотацій, пільгових кредитів та інших ресурсів, спрямованих на підтримку та розвиток виробництва;

- запровадження нових видів технологій, вирощування сільськогосподарських культур, зокрема в малих сільськогосподарських підприємствах та фермерських господарствах.

Інструменти виконання:

Закон України «Про державну підтримку сільського господарства України»

Національна економічна стратегія на період до 2030 року, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 03 березня 2021 року № 179;

Стратегія продовольчої безпеки України на період до 2027 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 липня 2024 року № 684-р;

Стратегія розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на період до 2030 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2024 року № 1163-р;

План заходів з реалізації Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2020 року № 1567-р;

Довгостроковий план розвитку іригаційного комплексу України до 2050 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25 березня 2025 року № 280-р;

Стратегія розвитку Миколаївської області на період до 2027 року включно, затверджена рішенням Миколаївської обласної ради від 23 грудня 2020 року №2

Очікуваний результат:

розбудова інфраструктури сільського господарства, у тому числі сучасних складських приміщень для зберігання зерна, що розширить можливість товаровиробників у зберіганні сільськогосподарської продукції;

покращення стану родючості ґрунтів, підвищення ефективності застосування мінеральних добрив;

збільшення виробництва зернових культур за рахунок розширення посівних площ зернових та впровадження ресурсозберігаючих технологій вирощування, посіву нових високоврожайних сортів гібридів, вдосконалення систем удобрення та захисту рослин;

розблокування існуючих та відкриття нових логістичних маршрутів для експорту сільськогосподарської продукції забезпечить збільшення надходжень обігових коштів в агропідприємствах району.

Всі заходи планується реалізувати в межах наявного фінансового ресурсу та залучення інших джерел фінансування, незаборонених чинним законодавством.

3.2.3. Житлово-комунальне господарство

Житлово-комунальне господарство (ЖКГ) Первомайського району є важливим сектором, що забезпечує комфортне проживання населення, функціонування соціальної та економічної інфраструктури. До його складу входять підприємства з водопостачання та водовідведення, управління житловим фондом, благоустрою територій та поводження з твердими побутовими відходами. Це соціально важливий підрозділ, який забезпечує населення необхідними житлово-комунальними послугами на рівні не нижче державних соціальних стандартів, здійснює управління об‘єктами житлово-комунального господарства, що перебувають у комунальній власності територіальних громад району, забезпечує їх належне утримання та ефективну експлуатацію.

Головною метою в 2027 році залишається забезпечення поліпшення якості надання житлово-комунальних послуг шляхом розвитку житлово-комунального господарства.

Проблемні питання:

централізованим водопостачанням забезпечено частина населених пунктів району, проте існують проблеми з оновленням застарілих мереж, низьким рівнем очистки стічних вод та необхідністю модернізації водозабірних споруд;

значна частина котелень комунальних підприємств, установ та організацій району працюють на природному газі або електроенергії, і хоча в останні роки спостерігається позитивна тенденція до переходу на альтернативні джерела енергії (пелети, дрова, біомаса) ця робота є недостатньою та потребує комплексного вирішення;

повільне впровадження в експлуатацію потужностей розподіленої генерації через відсутність джерел фінансування даних видатків у місцевих бюджетах;

відсутність державної компенсації різниці в тарифах створює проблеми під час проведення розрахунків підприємств централізованого водопостачання з енергопостачальними компаніями;

нестабільний фінансово-економічний стан житлово-комунальних господарств.

Основні напрями діяльності:

встановлення та використання комунальними підприємствами когенераційних установок для забезпечення електропостачання об'єктів критичної інфраструктури під час нестабільної роботи енергосистеми;

популяризація програм державної та місцевої підтримки населення стосовно впровадження у житловому секторі енергоефективних заходів;

забезпечення населення надійним та якісним водопостачанням;

упровадження енергозберігаючих заходів на підприємствах житлово-комунального господарства;

ремонт об'єктів житлового господарства;

забезпечення якісною питною водою населених пунктів району;

ремонт та розширення мережі існуючих водопроводів;

будівництво, реконструкція та ремонти об'єктів соціальної інфраструктури;

благоустрій та реалізація інфраструктурних проєктів, спрямованих на поліпшення екологічної ситуації в населених пунктах району;

поводження з відходами: район потребує розширення мережі сортування та переробки відходів, модернізації полігонів та створення сміттєпереробних підприємств.

Інструменти виконання:

Закон України «Про житлово-комунальні послуги»;

Закон України «Про управління відходами»;

Закон України «Про енергетичну ефективність будівель»;

Закон України «Про енергозбереження».

Очікуваний результат:

перегляд існуючого підходу до розвитку енергосистеми в територіальних громадах району шляхом встановлення когенераційних установок з метою посилення стійкості та гнучкості енергосистеми;

будівництво та реконструкція водопроводів для поліпшення якості послуг водопостачання та забезпечення послугами централізованого водопостачання мешканців району, встановлення сучасних систем очищення води;

перехід котелень комунальних закладів на альтернативні джерела енергії для зменшення залежності від газу;

ремонт та утеплення житлового фонду, впровадження енергоефективних технологій;

будівництво сучасних сміттєсортувальних ліній та стимулювання роздільного збору сміття;

створення нових санкціонованих полігонів для ТПВ із застосуванням екологічно безпечних технологій;

розширення мережі громадських просторів, зон відпочинку, дитячих та спортивних майданчиків;

капітальний ремонт та облаштування доріг і тротуарів;

розширення мережі велодоріжок та парків;

проведення поточного та капітального ремонту покрівель, мереж водопостачання та водовідведення житлових будинків;

капітальний ремонт мереж зовнішнього освітлення;

технічне переоснащення (упровадження енергозберігаючих заходів);.

Всі заходи планується реалізувати в межах наявного фінансового ресурсу та залучення інших джерел фінансування, незаборонених чинним законодавством.

3.2.4. Енергозабезпечення та енергоефективність

Актуальним залишається питання забезпечення енергетичної безпеки району за рахунок підвищення енергоефективності економіки та розвитку альтернативної енергетики.

Система управління енергетичним балансом району має бути здатною розв’язувати проблеми приведення сектору енергетики у відповідність зі стратегічними інтересами району, області та держави. Рішення у сфері енергетики мають відповідати потребам споживача і водночас бути засобами інноваційного розвитку національної економіки.

Головною метою є формування умов для забезпечення енергетичної безпеки району, за рахунок впровадження розподіленої генерації, спрямовані на підвищення енергетичної незалежності територіальних громад, підвищення рівня енергоефективності будівель та втілення заходів (проєктів) ефективного використання ПЕР у бюджетній сфері, житлово-комунальному господарстві та промислово-господарському секторі, збільшення частки енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії та екологічно чистих видів палива в енергетичному балансі району за рахунок введення в експлуатацію об’єктів альтернативної енергетики; підвищення рівня енергоефективності будівель бюджетних установ, продовження роботи по впровадженню енергоефективних технологій на об'єктах комунальної форми власності, скорочення використання бюджетних коштів при впровадженні енергоефективних заходів на оплату енергоресурсів та питної води, модернізація зовнішнього освітлення у населених пунктах району, залучення додаткових кредитних, інвестиційних та грантових

коштів для реалізації проектів та заходів з енергозбереження, придбання та встановлення на об'єктах критичної інфраструктури генераторного обладнання для їх безперебійного функціонування.

Очікуваний результат:

підвищення енергетичної незалежності територіальних громад Первомайського району; збільшення потужності введених в експлуатацію об’єктів альтернативної енергетики, що виробляють електричну енергію; збільшення потужності введених в експлуатацію об’єктів альтернативної енергетики, що виробляють теплову енергію.

Всі заходи планується реалізувати в межах наявного фінансового ресурсу та залучення інших джерел фінансування, незаборонених чинним законодавством.

3.2.5. Транспорт і транспортна інфраструктура

Головна мета: створення сучасної інфраструктури, вільної ринкової конкуренції, ефективний розвиток і координація різних видів транспорту, підвищення ефективності та якості надання транспортних послуг.

Планується реалізувати за рахунок:

проведення поточного та капітального ремонту доріг в межах бюджетних асигнувань;

оптимізація маршрутної мережі автобусних приміських маршрутів загального користування з урахуванням охоплення максимальної кількості населених пунктів, підвищення якісних показників надання населенню послуг із пасажирських перевезень;

залучення до обслуговування автобусних маршрутів загального користування транспортних засобів, обладнаних для перевезення осіб з обмеженими фізичними можливостями.

створення системи чітких уніфікованих вимог до перевізників, які надають послуги з перевезення пасажирів автомобільним транспортом, рівні умови для роботи всіх суб’єктів господарювання, що здійснюють свою діяльність у сфері автомобільного транспорту.

забезпечення оптимальної кількості автобусів на маршрутах з дотриманням графіків руху та захист населення від економічно необґрунтованого підвищення вартості проїзду.

Всі заходи планується реалізувати в межах наявного фінансового ресурсу та залучення інших джерел фінансування, незаборонених чинним законодавством.

3.2.6. Туристична та рекреаційна галузі

Основна мета - створення умов для забезпечення сталого розвитку сфери туризму у Первомайському районі, що є вагомим чинником формування привабливого інвестиційного клімату для розвитку туристичної галузі, підвищення якості життя населення, наповнення бюджетів усіх рівнів.

Первомайський район має значний природний, історико-культурний та рекреаційний потенціал, який наразі використовується не повною мірою. Йдеться про території Синюхи, Південного Бугу та Ташлика, природні локації,

історичні об’єкти, місця, пов’язані з культурною спадщиною та локальною історією.

Окремі з цих об’єктів уже привертають увагу дослідників, краєзнавців та громадськості. Зокрема, розпочалося дослідження Болгарського острова, розташованого посередині Південного Бугу. Подальше вивчення острова може стати основою для визначення його природної, історичної та культурної цінності, а в перспективі — можливостей включення до туристичних та просвітницьких маршрутів.

Перспективною природною локацією є також «Галявина півоній» на березі Синюхи, яка може стати місцем сезонного відвідування, проведення культурних, просвітницьких та природоохоронних заходів.

Водночас у Первомайському районі є й інші маловідомі природні, історичні та культурні місця на територіях громад Первомайщини, які за умови дослідження, належної промоції та мінімального облаштування можуть стати складовими туристичного продукту та створювати економічну активність на території.

Основні напрями діяльності:

інвентаризація туристичного та рекреаційного потенціалу Первомайського району шляхом проведення систематизації природних, історичних, культурних та рекреаційних об’єктів, визначити їхній стан, туристичну перспективність та потребу в облаштуванні;

продовження дослідження Болгарського острова сприяння подальшому вивченню природної, історичної та культурної цінності острова, визначити можливості його подальшого представлення у туристичних, краєзнавчих та просвітницьких проєктах із дотриманням природоохоронних і безпекових вимог;

розроблення концепції туристично-рекреаційної мережі Первомайського району, створення взаємопов’язаних маршрутів уздовж Синюхи, Південного Бугу та Ташлика, у тому числі кільцевих, піших, велосипедних, водних та тематичних маршрутів;

визначення ключових туристичних і рекреаційних локацій здійснення заходів з розвитку та промоції «Галявини півоній» на березі Синюхи, Болгарського острова та інших перспективних природних, історичних і культурних об’єктів Первомайського району;

розроблення «паспортів» туристичних локацій для найбільш перспективних туристичних об’єктів, визначити їхню характеристику, туристичну цінність, доступність, сезонність, необхідні заходи з облаштування, орієнтовну потребу у фінансуванні та можливі джерела фінансування;

створення єдиної цифрової карти туристичних і рекреаційних об’єктів Первомайського району - електронного ресурсу з інформацією про локації, маршрути, історію об’єктів, фото, способи доступу та актуальні безпекові обмеження;

формування туристичних продуктів та проведення тематичних заходів шляхом створення сезонних і тематичних маршрутів, екскурсій, культурних та природоохоронних заходів, пов’язаних із природною та культурною спадщиною Первомайського району;

створення умов для участі місцевих підприємців у розвитку туристичного напряму району: сільського та зеленого туризму, закладів харчування, проживання, прокату спорядження, екскурсійних послуг, ремесел, локальної продукції та інших супутніх послуг.

Очікуваний результат:

Реалізація запропонованого напряму дозволить перейти від окремих, не пов'язаних між собою туристичних локацій до цілісної туристично-рекреаційної мережі Первомайського району.

У перспективі це може сприяти збільшенню туристичної привабливості території, розвитку малого та середнього підприємництва, створенню нових послуг і робочих місць, залученню інвестицій та грантових ресурсів.

Водночас, розвиток рекреаційних просторів створюватиме додаткові можливості для відпочинку, соціалізації та відновлення мешканців громади й внутрішньо переміщених осіб.

Всі заходи планується реалізувати в межах наявного фінансового ресурсу та залучення інших джерел фінансування, незаборонених чинним законодавством.

3.3 СОЦІАЛЬНА СФЕРА

3.3.1. Демографічна ситуація та розвиток ринку праці

Демографічна ситуація в Україні та рівень безробіття серед працездатних категорій населення, на тлі війни та інших поточних проблем є вельми гострими, якщо не катастрофічними. Зайнятість населення в Україні падає.

Основною метою залишається забезпечення умов для поліпшення якісних характеристик життя населення, поліпшення здоров'я громадян шляхом створення умов для забезпечення доступної кваліфікованої медичної допомоги кожному громадянинові, сприяння продуктивній зайнятості населення, забезпечення надання якісних послуг з працевлаштування незайнятому населенню та безробітним, забезпечення індивідуального підходу у вирішенні проблем безробітних та роботодавців.

Проблемні питання:

дефіцит кадрів на ринку праці;

дисбаланс між попитом та пропозицією робочої сили на ринку праці;

молодіжне безробіття: 29,6% зареєстрованих безробітних – молодь у віці 35 років;

недостатній рівень підготовки робітничих кадрів закладами професійної (професійно-технічної) освіти через навчання на застарілій матеріально-технічній базі, який не задовольняє потреби роботодавців;

низький рівень заробітної плати у заявлених підприємствами вакансіях до служби зайнятості та вільних робочих місць, кожна третя запропонована вакансія – із заробітною платою на рівні мінімального розміру.

Основні напрями діяльності:

сприяння працевлаштуванню громадян, зокрема ветеранів/ветеранок, ВПО, осіб з інвалідністю, молоді тощо;

стимулювання громадян до започаткування власної справи шляхом

отримання грантів;

стимулювання роботодавців до масштабування бізнесу шляхом отримання грантів;

стимулювання роботодавців до створення нових робочих місць в пріоритетних видах економічної діяльності;

при працевлаштуванні категорії громадян, що мають додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню, зокрема ВПО, ветеранів/ветеранок, осіб з інвалідністю;

сприяння тимчасовій зайнятості шляхом залучення до суспільно корисних робіт (на період воєнного стану), громадських та інших робіт тимчасового характеру;

надання профорієнтаційних послуг громадянам;

організація професійного навчання зареєстрованих безробітних на замовлення роботодавців, в т.ч. з використанням дистанційних технологій та за дуальною формою;

інформування населення та роботодавців щодо активних програм зайнятості, про тенденції ринку праці та результати роботи служби зайнятості через засоби масової інформації та веб-ресурси.

Інструменти виконання:

Закон України «Про зайнятість населення»;

Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття».

Очікуваний результат:

підвищення престижу робітничих професій, мотивації молоді до оволодіння даними професіями. Формування реального погляду на вибір професії з урахуванням бажань, можливостей та потреб ринку праці;

мотивація осіб до праці та додаткове матеріальне забезпечення для населення;

мотивація громадян до започаткування власної справи та роботодавців до масштабування бізнесу шляхом отримання грантів;

сприяння роботодавцям у створенні нових робочих місць в пріоритетних видах економічної діяльності та при працевлаштуванні громадян, які недостатньо конкурентоспроможні на ринку праці, зокрема ветеранів/ветеранок, ВПО, осіб з інвалідністю, молоді тощо;

підвищення конкурентоспроможності зареєстрованих безробітних, в т.ч. ветеранів/ветеранок, ВПО тощо;

забезпечення обізнаності громад району щодо активних програм зайнятості, державних соціальних гарантій на випадок безробіття та послуг, які надає служба зайнятості.

Всі заходи планується реалізувати в межах наявного фінансового ресурсу та залучення інших джерел фінансування, незаборонених чинним законодавством.

3.3.2. Соціальний захист населення

Основною метою соціального захисту населення є удосконалення надання якісних і доступних соціальних послуг, забезпечення якісного соціального рівня та якості життя, соціального захисту малозабезпечених, пільгових верств

населення, внутрішньо переміщених осіб, їх соціалізації та соціальної безпеки в суспільстві

Планується забезпечення виконання за рахунок:

реалізації державних програм соціального захисту населення в Первомайському районі;

Сприяння інтеграції ветеранів та інших категорій громадян у соціально-економічне життя суспільства;

надання соціальної підтримки та координації надання соціальних послуг особам похилого віку, інвалідам, сім'ям та особам, які перебувають у складних життєвих обставинах;

надання пріоритетної допомоги ветеранам, особам з інвалідністю, внутрішньо переміщеним особам та членам їхніх сімей;

підтримки в актуальному веб-ресурсів органів державної влади та місцевого самоврядування району з метою надання усієї необхідної інформації, зокрема Ветеранам та Ветеранкам, внутрішньо переміщеним особам;

впровадження форм і методів роботи для безбар'єрного отримання соціальних послуг маломобільними групами населення;

забезпечення Ветеранів та Ветеранок, членів їх сімей, родин загиблих Захисників та Захисниць інформаційно-консультаційною підтримкою;

створення необхідних умов для забезпечення переходу Ветеранів та Ветеранок від військової служби до цивільного життя шляхом організації їх реабілітації та адаптації, підтримка ветеранського спорту, отримання послуг у сфері освіти і культури, сприяння працевлаштуванню та бізнес-ініціативам, інтеграції в суспільство, родину, громаду, трудові колективи, популяризації образу Ветерана, а також вшанування пам'яті загиблих Героїв

Очікуваний результат:

забезпечення стабільності, зменшення соціальної напруги та створення умов для відновлення та розвитку суспільства, незважаючи на екстремальні обставини;

створення умов для відновлення та переходу від військової служби до цивільного життя;

гарантування гідного рівня життя та мінімальних соціальних гарантій навіть в умовах війни, відповідно до Конституції України.

Всі заходи планується реалізувати в межах наявного фінансового ресурсу та залучення інших джерел фінансування, незаборонених чинним законодавством.

3.3.3. Пенсійне забезпечення

Основна мета: забезпечення фінансової збалансованості та стабільності функціонування пенсійної системи регіону, підвищення рівня пенсійного забезпечення і виплат пенсій громадянам.

Завдання та заходи які плануються:

забезпечення у повному обсязі поточного надходження коштів до бюджету Пенсійного фонду України та фінансування витрат на виплату пенсій і допомоги;

постійного контролю за дотриманням пенсійного законодавства, цільовим використанням коштів Пенсійного фонду України;

проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи щодо змін у пенсійному законодавстві, нарахування та сплати страхових внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування

Очікуваний результат:

наповнення бюджету Пенсійного фонду України;

своєчасна та в повному обсязі виплата призначених та перерахованих пенсій і допомоги пенсіонерам;

зменшення боргу зі сплати страхових внесків.

3.3.4. Підтримка сімей, дітей та молоді

Реалізація на території району державної політики з питань соціального захисту дітей, запобігання дитячій бездоглядності та безпритульності, вчиненню дітьми правопорушень, примусової праці.

Розроблення і здійснення самостійно або разом з відповідними органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями усіх форм власності, громадськими організаціями заходів щодо захисту прав, свобод та законних інтересів дітей.

Координація зусиль органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій усіх форм власності у вирішенні питань соціального захисту дітей та організації роботи із запобігання дитячій бездоглядності та безпритульності.

Захист конституційних прав та законних інтересів дітей, в тому числі дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Всі заходи планується реалізувати в межах наявного фінансового ресурсу та залучення інших джерел фінансування, незаборонених чинним законодавством.

3.3.5. Доходи населення та заробітна плата

Головна мета - сприяння зростанню доходів населення, погашення заборгованості з виплати заробітної плати, а також недопущення виникнення нової заборгованості з оплати праці.

Проблемні питання:

негативні інфляційні процеси та зниження рівня реальної зарплати;

зростання суми заборгованості із виплати заробітної плати працівникам підприємств, установ та організацій району;

нелегальні трудові відносини та незадекларована заробітна плата;

співпраця з територіальними громадами та суб'єктами господарювання з питань дотримання трудового законодавства;

Основні напрями діяльності:

запровадження у повному обсязі заходів державного нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю, зайнятість населення;

сприяння у посиленні мотивації до легальної зайнятості та забезпечення державних гарантій в оплаті праці шляхом проведення на постійній основі

інформаційно-роз'яснювальної роботи щодо переваг легальних трудових відносин для забезпечення соціального захисту працівників;

здійснення моніторингу погашення підприємствами, установами і організаціями заборгованості із заробітної плати;

стимулювання зацікавленості роботодавців до професійного навчання працівників на виробництві, в тому числі за індивідуальними навчальними планами або шляхом стажування;

проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи з питань дотримання трудового законодавства.

Очікуваний результат:

неухильне додержання суб'єктами господарювання держаних гарантій оплати праці, дотримання прав працівників на підприємствах, де спостерігається вивільнення працівників;

зростання рівня середньомісячної заробітної плати;

створення нових робочих місць та зниження рівня безробіття;

запобігання вчиненню та виявлення порушень трудового законодавства.

Всі заходи планується реалізувати в межах наявного фінансового ресурсу та залучення інших джерел фінансування, незаборонених чинним законодавством.

3.4. ГУМАНІТАРНА СФЕРА

3.4.1. Охорона здоров'я

Державна політика в сфері охорони здоров'я спрямована на реалізацію положень Конституції та законів України щодо забезпечення доступної кваліфікованої медичної допомоги кожному громадянинові України, запровадження нових ефективних механізмів фінансування та управління у сфері охорони здоров'я, створення умов для формування здорового способу життя.

Основні завдання та заходи:

координація роботи територіальних громад району по питанню забезпечення належної та рівної фізичної доступності первинної медичної допомоги, поліпшення якості медичної допомоги на первинному рівні;

координація роботи територіальних громад району по питанню забезпечення функціонування спроможної мережі закладів охорони здоров'я, які будуть гарантувати охоплення населення ефективним, доступним та безоплатним медичним обслуговуванням;

координація роботи територіальних громад району по питанню розроблення програмних заходів для забезпечення фінансування медичних послуг понад обсяг, передбачений програмою медичних гарантій обслуговування населення;

сприяння в межах визначених повноважень вирішенню питань щодо вдосконалення системи охорони здоров'я району з урахуванням викликів, пов'язаних з пандеміями;

здійснення координації та контроль за охопленням дітей щепленнями проти вакцино-керованих інфекцій.

Очікуваний результат:

зміцнення здоров'я населення, забезпечення надання доступної та якісної медичної допомоги населенню району, покращення дієвості та ефективності надання медичних послуг пацієнтам на всіх рівнях надання медичної допомоги.

Всі заходи планується реалізувати в межах наявного фінансового ресурсу та залучення інших джерел фінансування, незаборонених чинним законодавством.

3.4.2. Освіта

Освіта є базовою галуззю для переходу до інноваційної моделі розвитку економіки. Сучасна економіка, ринок праці потребують нової якісної освіти і професійної підготовки.

Основною метою залишається здійснення заходів щодо:

координація роботи територіальних громад району щодо проведення трансформації та оптимізації закладів освіти в межах чинного законодавства;

продовження в межах визначених повноважень втілення та формування доступної та якісної системи освіти і виховання, забезпечення виконання навчальних програм здобувачами освіти, проведення навчальних занять шляхом використання різних форм та технологій навчання;

сприяння в межах визначених повноважень створенню безпечного освітнього середовища та сучасної матеріально-технічної бази закладів освіти, реалізація заходів, спрямованих на забезпечення інформатизації освіти, створення, підготовки, облаштування та введення в облік фонду захисних споруд найпростіших укриттів у відповідності до чинних стандартів, правил та норм, з огляду на наявну загрозу життю і здоров'ю учасників освітнього процесу внаслідок збройної агресії російської федерації та оголошення в Україні воєнного стану.

Критерії досягнення:

створення інноваційної інфраструктури, здатної забезпечити підвищення конкурентоспроможності продукції, ефективне використання наявного науково-технологічного потенціалу шляхом організації інноваційних підприємств, подальше стале зростання темпів цієї роботи;

придбання шкільних автобусів для перевезення дітей, які проживають у сільській місцевості;

створення безпечних умов для учасників освітнього процесу, зокрема працівників закладів освіти. Таким чином, для здійснення освітнього процесу чинні нормативно-правові акти в сфері цивільного захисту та техногенної безпеки вимагають від керівників закладів освіти вирішення питань щодо створення, підготовки, облаштування та введення в облік фонду захисних споруд найпростіших укриттів. Станом на сьогодні, в умовах воєнного стану, значна частина зазначених приміщень потребують ремонту, облаштування захисних споруд цивільного захисту у відповідності до чинних стандартів, правил та норм.

Всі заходи планується реалізувати в межах наявного фінансового ресурсу та залучення інших джерел фінансування, незаборонених чинним законодавством.

3.4.3. Культура та охорона культурної спадщини

Головна мета - забезпечення збереження мережі закладів культури, як базової інфраструктури для створення простору для співпраці з суб'єктами креативних індустрій, умов та інструментів ефективної діяльності в сфері культури.

Основні заходи та завдання:

формування в межах визначених повноважень повного базового набору культурних послуг в сільських, селищних, міській територіальних громадах;

реалізація в межах визначених повноважень завдання з поступового створення сприятливого середовища для гармонійного розвитку потужного україномовного середовища;

сприяння розширенню переліку культурних послуг;

координація роботи територіальних громад району з питань, пов'язаних із формуванням та організацією проведення культурно-мистецьких заходів, актуалізацією та оновленням бібліотечних фондів громад;

в межах визначених повноважень проведення роботи спрямованої на підвищення рівня духовно-національної свідомості та ідентичності українського народу шляхом ревіталізації пам'яток об'єктів культурної спадщини;

в межах визначених повноважень проведення роботи спрямованої на забезпечення повноти підключення закладів культури до широкосмугового Інтернету;

сприяння створенню територіальними громадами району центрів культурних послуг.

Очікуваний результат:

оновлення бібліотечного фонду, комп'ютерної техніки бібліотек;

придбання новітніх видань художньої літератури українською мовою;

інвентаризація пам'яток культурної спадщини, виготовлення документів на об'єкти культурної спадщини.

Всі заходи планується реалізувати в межах наявного фінансового ресурсу та залучення інших джерел фінансування, незаборонених чинним законодавством.

3.4.4. Фізична культура і спорт

Проблемні питання:

недостатній стан утримання і використання матеріально-технічної бази фізичної культури і спорту;

недостатній рівень забезпечення спортивним інвентарем та обладнанням навчальних закладів;

відсутність спортивної інфраструктури, спроможної задовільнити потреби населення у щоденній руховій активності відповідно до фізіологічних потреб, зокрема осіб з обмеженими фізичними можливостями;

недостатній рівень престижності професій у сфері фізичної культури і спорту, матеріального заохочення працівників цієї сфери.

Основні напрями діяльності:

залучення широких верств населення до систематичних занять фізичною

культурою та масовим спортом; проведення районних спортивно-масових змагань і забезпечення підготовки та гідного виступу спортсменів району на обласних, державних і міжнародних змаганнях;

допомога в реалізації Всеукраїнської програми ментального здоров'я за ініціативи Першої леді України Олени Зеленської «Ти як?» в громадах Первомайського району;

допомога в реалізації соціального проєкту «Активні парки-локації здорової України»;

проведення оздоровчих кампаній;

пропаганда здорового способу життя.

Інструменти виконання:

Закон України «Про державну службу»;

Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»;

Закон України «Про місцеві державні адміністрації»;

Закон України «Про фізичну культуру і спорт» від 24.12.1993 №3808-XII;

Укази Президента України: «Про заходи щодо підтримки сфери культури, охорони культурної спадщини, розвитку креативних індустрій та туризму» від 18.08.2020 №329/2020.

Очікувані результати:

впровадження нових форм занять фізичною культурою та спортом, створення для цього необхідних умов, залучення до занять усіх категорій населення, у тому числі осіб з інвалідністю та учасників бойових дій;

формування у населення сталих традицій та мотивацій щодо фізичного виховання і масового спорту як важливого чинника забезпечення здорового способу життя;

створення умов для забезпечення оптимальної рухової активності, досягнення достатнього рівня фізичної та функціональної підготовленості, сприяння соціальному, біологічному та психічному благополуччю;

створення необхідних умов для фізкультурно-оздоровчої роботи серед населення, у тому числі серед осіб з уродженими та набутими вадами фізичного розвитку;

залучення до дитячо-юнацького та резервного спорту обдарованих осіб, створення умов для максимальної реалізації їхніх здібностей у спорті.

Всі заходи планується реалізувати в межах наявного фінансового ресурсу та залучення інших джерел фінансування, незаборонених чинним законодавством.

3.5. БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

3.5.1. Забезпечення законності і правопорядку

Основною метою є:

посилення захисту життя і здоров'я людей, дотримання режиму законності та правопорядку, публічної безпеки та порядку, забезпечення ефективності здійснення заходів щодо профілактики правопорушень, протидії злочинності та усунення причин і умов, що спричинили вчинення протиправних дій;

підвищення готовності органів влади до реалізації завдань із запобігання та припинення можливих терористичних проявів на території району;

створення належних умов для ефективної діяльності правоохоронних органів, військових частин Первомайського гарнізону, Первомайського районного територіального центру комплектування та соціальної підтримки і інших військових формувань, утворених відповідно до діючого законодавства, що дислокуються на території Первомайського району.

На реалізацію заходів заплановано:

- проведення спільних рейдів в місцях масового відпочинку молоді (не потребує фінансування);
- проведення рейдів перевірок неблагополучних сімей та сімей, які проживають в складних життєвих обставинах (не потребує фінансування);
- реалізація проєкту «Поліцейський офіцер громади» (ремонт приміщення, меблі, паливно-мастильні матеріали, техніка);
- встановлення камер відеоспостереження;
- створення громадських об'єднань охорони правопорядку(не потребує фінансування).

Всі заходи планується реалізувати в межах наявного фінансового ресурсу та залучення інших джерел фінансування, незаборонених чинним законодавством.

3.5.2. Охорона навколишнього природного середовища

Метою охорони природнього навколишнього середовища є забезпечення екологічної безпеки шляхом зниження рівня забруднення навколишнього середовища, охорона, збереження і розвиток природно-заповідного фонду, зменшення обсягів відходів, викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря та скидів забруднюючих речовин в водні об’єкти з метою запобігання негативного впливу на навколишнє природне середовище і здоров’я людини.

Сприяння та координація роботи територіальних громад району щодо здійснення ними заходів із благоустрою територій та поліпшення стану довкілля, в тому числі:

- поточні ремонти вуличного освітлення та утримання світлоточок по населених пунктах;
- поточний ремонт та очищення громадських колодязів населених пунктів району;
- геодезичні роботи;
- виготовлення проектно- кошторисної документації по проектах з благоустрою;
- капітальний ремонт водопровідних мереж;
- проведення лабораторних досліджень води в громадських колодязях;
- облаштування контейнерних майданчиків та придбання контейнерів для роздільного збору сміття;
- придбання спецтехніки для комунальних підприємств;
- благоустрій території кладовищ ;
- впорядкування території несанкціонованих сміттєзвалищ;
- утримання в належному стані місць відпочинку населення підвідомчих територій;
- улаштування стендів (дошок) для розміщення об’яв, офіційної реклами;

- організація роботи підприємств, установ та організацій по збору, утилізації і захороненню промислових, побутових та інших видів відходів відповідно до чинного законодавства;

- організація роботи із запобігання забрудненню земель хімічними і радіоактивними речовинами, відходами, стічними водами;

- покращення стану навколишнього природного середовища шляхом зменшення рівня екологічного забруднення навколишнього середовища підприємствами, установами, організаціями та населенням району;

- проведення заходів щодо екологічного виховання мешканців району;

- здійснення заходів з відтворення і оздоровлення лісу та зелених насаджень.

Всі заходи планується реалізувати в межах наявного фінансового ресурсу та залучення інших джерел фінансування, незаборонених чинним законодавством.

3.5.3. Техногенна безпека

Головна метою є забезпечення достатнього рівня безпеки населення і територій району та ефективних дій щодо запобігання й реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру в мирний час і в особливий період, запобігання виникненню можливих надзвичайних ситуацій і мінімізація їх наслідків.

Завдання та заходи:

реалізація державної політики у сфері цивільного захисту та пожежної безпеки, підвищення рівня захисту населення і території району від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру в мирний час;

забезпечення гарантованого рівня захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій у мирний час та в особливий період, накопичення засобів захисту.

Очікуваний результат:

забезпечення підтримання в постійному експлуатаційному стані системи оповіщення органів управління та населення про загрозу та виникнення надзвичайної ситуації;

забезпечення достатнього рівня безпеки території району;

забезпечення ефективності дій щодо запобігання й реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру.

Всі заходи планується реалізувати в межах наявного фінансового ресурсу та залучення інших джерел фінансування, незаборонених чинним законодавством.

3.6. ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА РОЗВИТОК ТЕРИТОРІЙ

3.6.1 Забезпечення комплексного розвитку району

Система заходів базується на оцінці розвитку адміністративно-територіальних одиниць для визначення пріоритетів розвитку територіальних громад району та забезпечення максимального використання конкурентних переваг. З урахуванням цього:

- для Первомайської міської територіальної громади доцільно визначити такі пріоритети:

– модернізація систем водопостачання і водовідведення;

– забезпечення енергетичної автономності лікарень, закладів освіти, соціальних установ і комунальних підприємств;

– інвентаризація промислових і складських територій;

– залучення нових виробництв та релокованого бізнесу;

– розвиток переробної промисловості;

– створення центру підтримки підприємництва;

– розвиток медичного та реабілітаційного кластеру районного значення;

– створення міського ветеранського простору;

– модернізація дорожньої і мостової інфраструктури;

– створення індустріального або виробничого майданчика за умови економічного обґрунтування;

– оновлення громадського транспорту й забезпечення його доступності.

- для Арбузинської селищної територіальної громади пріоритетними напрямками діяльності доцільно визначити:

– підтримку аграрного виробництва та фермерських господарств;

– створення потужностей для зберігання і первинної переробки продукції;

– розвиток кооперації дрібних виробників;

– модернізація водопостачання;

– ремонт доріг між населеними пунктами;

– забезпечення енергетичної автономності соціальних установ;

– розвиток мобільних соціальних і медичних послуг;

– підтримка молодіжного та сімейного підприємництва;

– інвентаризація земель і комунального майна;

– залучення інвестицій у виробництво та переробку сільськогосподарської продукції.

- для Врадіївської селищної територіальної громади пріоритетними напрямками діяльності можуть бути:

– розвиток аграрної переробки та продовольчого виробництва;

– створення логістичних і складських потужностей;

– ремонт доріг і покращення сполучення з населеними пунктами громади;

– модернізація водопостачання та водовідведення;

– підтримка тваринництва, фермерства та сімейних господарств;

– розвиток придорожнього сервісу і торгівлі;

– підтримка малого бізнесу та самозайнятості;

– розвиток соціальних послуг у віддалених селах;

– забезпечення резервним живленням медичних, освітніх і комунальних об’єктів.

- для Кривоозерської селищної територіальної громади можна виділити наступні пріоритети:

– використання транспортно-логістичного потенціалу громади;

– розвиток придорожньої інфраструктури, сервісу і торгівлі;

– створення майданчиків для логістики, зберігання та переробки аграрної продукції;

– підтримка місцевих виробників харчової продукції;

– реконструкція систем водопостачання;

– енергомодернізація бюджетних установ;

– розвиток медичних і соціальних послуг для жителів навколишніх населених пунктів;

– підвищення безпеки дорожнього руху;

– створення умов для розміщення малого й середнього виробництва.

- для Благодатненської сільської територіальної громади доцільно визначити такі пріоритети:

– відновлення і модернізація водопостачання;

– забезпечення транспортної доступності віддалених сіл;

– підтримка фермерських і сімейних господарств;

– розвиток сільськогосподарської кооперації;

– організація мобільного медичного та соціального обслуговування;

– забезпечення якісного інтернет-зв'язку;

– енергетична автономність адміністративних і соціальних об'єктів;

– створення умов для зайнятості молоді та жінок у сільській місцевості.

- для Кам'яномостівської селищної територіальної громади пріоритетними напрямками діяльності доцільно визначити:

– розвиток аграрного виробництва і переробки;

– використання транспортного та логістичного потенціалу території;

– створення потужностей для зберігання зернової та іншої сільськогосподарської продукції;

– ремонт під'їзних доріг до населених пунктів і виробничих об'єктів;

– модернізація систем водопостачання;

– підтримка малого виробництва і підприємництва;

– інвентаризація земельних і майнових ресурсів;

– покращення доступності освітніх, медичних і соціальних послуг.

- для Мигіївської сільської територіальної громади пріоритетними напрямками діяльності можуть бути:

– розвиток екологічного, активного та сільського туризму;

– облаштування безпечної туристичної інфраструктури;

– охорона Південного Бугу, Мигіївських порогів і природних територій;

– підтримка зелених садиб, екскурсійної діяльності та місцевої гастрономії;

– розвиток крафтового виробництва;

– створення туристично-інформаційного центру;

– модернізація водопостачання та поводження з відходами;

– ремонт доріг до туристичних і природних об'єктів;

– підтримка фермерства та переробки місцевої продукції;

– забезпечення балансу між туристичним навантаженням і збереженням природного середовища.

- для Синюшинобрідської сільської територіальної громади можна виділити наступні пріоритети:

– ремонт доріг і покращення транспортного сполучення;

– підтримка аграрного виробництва;

– розвиток кооперації фермерів і особистих селянських господарств;
– створення невеликих об’єктів переробки і зберігання продукції;
– розвиток мобільних соціальних та медичних послуг;
– забезпечення енергетичної автономності бюджетних установ;
– охорона річки Синюхи та прилеглих природних територій;
– створення умов для працевлаштування населення безпосередньо в громаді.

Перелік пріоритетних завдань, спрямованих на забезпечення комплексного розвитку територіальних громад Первомайського району на 2027 рік додається.

3.6.2 Підтримка місцевих органів влади з питань реалізації реформ та делегованих районною радою повноважень

Головним завданням є створення умов для забезпечення безперебійного та ефективного виконання райвійськадміністрацією делегованих, владних повноважень та повноважень визначених Законом України "Про правовий режим воєнного стану", а також налагодження ефективної взаємодії між місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, територіальними підрозділами центральних органів виконавчої влади, служб з питань реалізації державної регіональної політики, із застосуванням сучасних комп’ютерних технологій та матеріально-технічної бази, надання оперативних, кваліфікованих консультацій з питань управління соціально-економічним розвитком регіону та забезпечення запровадження реформ.

На усіх етапах реалізації Програми основні зусилля будуть спрямовані на реалізацію завдань та заходів.

Додаток

ПЕРЕЛІК
пріоритетних завдань, спрямованих на забезпечення комплексного розвитку територіальних громад Первомайського району на 2027 рік

№ п/п	Завдання	Формат реалізації завдання	Основні заходи, які планується реалізувати в рамках виконання завдання	Очікуваний результат	Головні виконавці	Джерела фінансування	Обсяги фінансування у 2027 році
1	Створення безпечних умов проживання	Прийняття (уточнення) місцевих програм "Безпечна територіальна громада"	– інвентаризація захисних споруд та найпростіших укриттів; – облаштування укриттів у закладах освіти, охорони здоров’я та соціальної сфери; – розвиток місцевих та локальних автоматизованих систем централізованого оповіщення; – забезпечення пунктів незламності необхідним обладнанням; – формування місцевих матеріальних резервів; – забезпечення критичних об’єктів резервними каналами зв’язку;	Підвищення рівня безпеки цивільного населення	Міська, селищні, сільські територіальні громади	кошти державного та місцевих бюджетів; кошти міжнародної фінансової допомоги; кошти грантових і донорських програм; інші джерела, незаборонені законодавством	В межах наявного фінансового ресурсу

			– створення доступних укриттів для маломобільних груп населення; – проведення навчань населення з цивільного захисту, домедичної допомоги та основ національного супротиву				
2	Розробка місцевих планів водної безпеки	Прийняття (уточнення) місцевих програм покращення водопостачання та водовідведення	– інвентаризація свердловин, водозаборів, насосних станцій і мереж; – визначення аварійних ділянок водопроводів; – оцінка якості питної води; – зменшення технологічних втрат; – встановлення резервного живлення на насосних станціях; – реконструкція систем водопостачання та водовідведення; – забезпечення підвезення води в разі надзвичайних ситуацій; – охорона джерел водопостачання та водних об’єктів.	Покращення рівня та якості водопостачання населення	Міська, селищні, сільські територіальні громади	кошти державного та місцевих бюджетів;	В межах наявного фінансового ресурсу
3	Енергетична стійкість громад	Прийняття (уточнення) місцевих	– встановлення резервних джерел живлення на об’єктах	Підвищення рівня енергетичної стійкості	Міська, селищні, сільські	кошти міжнародної	В межах наявного

		програм енергетичної стійкості	водопостачання, охорони здоров'я, освіти та соціального захисту; – встановлення сонячних електростанцій із системами накопичення енергії; – проведення енергетичних аудитів бюджетних установ; – утеплення будівель і модернізація систем опалення; – заміна енергоємного насосного й освітлювального обладнання; – формування запасів пального; – запровадження автоматизованого обліку споживання енергоресурсів	територіальних громад району	територіальні громади	фінансової допомоги;	фінансового ресурсу
4	Розвиток дорожньої інфраструктури та покращення рівня доступності	Прийняття (уточнення) місцевих програм розвитку дорожньої інфраструктури	– формування карти критично важливих доріг і мостів; – визначення першочергових маршрутів до лікарень, шкіл, укриттів, підприємств і віддалених сіл; – відновлення пасажирського	Покращення якості дорожньої інфраструктури, доступності та якості надання адміністративних і соціальних послуг	Міська, селищні, сільські територіальні громади	кошти грантових і донорських програм;	В межах наявного фінансового ресурсу

			сполучення між громадами; – забезпечення підвезення дітей до закладів освіти; – створення доступного транспорту для людей з інвалідністю; – облаштування зупинок, освітлення та безпечних пішохідних переходів; – координацію ремонту доріг державного, обласного і місцевого значення.				
5	Охорона навколишнього природного середовища та управління відходами	Прийняття (уточнення) місцевих екологічних програм та програм управління відходами	– створення системи управління відходами; – інвентаризація звалищ; – ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ; – облаштування контейнерних майданчиків; – запровадження роздільного збирання відходів; – визначення економічно обґрунтованих маршрутів вивезення сміття; – організація збору небезпечних відходів від населення;	Підвищення рівня екологічної безпеки та управління відходами	Міська, селищні, сільські територіальні громади	інші джерела, незаборонені законодавством	В межах наявного фінансового ресурсу

			– проведення інформаційних кампаній щодо відповідального поводження з відходами.				
6	Розвиток місцевого туризму	Прийняття (уточнення) місцевих програм розвитку туризму	– розвиток узбережжя річок Синюха та Південний Буг як безпечного природно-рекреаційного простору; – створення спільного туристичного бренду району та місцевих туристичних брендів громад; – розроблення туристичних маршрутів; – розвиток зелених садиб, крафтового виробництва та місцевої гастрономії; – облаштування санітарних зон, паркувальних місць і туристичної навігації; – цифровізація інформації про туристичні об’єкти; – охорона природних територій і культурної спадщини; – проведення туристичних заходів виключно з урахуванням безпекових обмежень.	Розвиток місцевого туризму, збільшення надходжень до місцевих бюджетів, суб'єктів підприємницької діяльності	Міська, селищні, сільські територіальні громади	кошти державного та місцевих бюджетів;	В межах наявного фінансового ресурсу

7.	Рух без бар'єрів	Прийняття (уточнення) місцевих програм безбар'єрності	– моніторинг та оновлення Мапи безбар'єрності; – облаштування фізичного простору; – створення безбар'єрних маршрутів; – популяризація безбар'єрної комунікації; – інформаційні кампанії: участь у всеукраїнських проєктах «Безбар'єрність – це коли можеш» та проведення тематичних «Національних тижнів безбар'єрності» в громадах; – залучення активних мешканців як «амбасадорів безбар'єрності»; – реалізація заходів цифрової безбар'єрності;	Створення доступного міського, сільського, селищного середовища та інтеграція ветеранів, людей з інвалідністю й маломобільних груп населення	Міська, селищні, сільські територіальні громади	кошти державного та місцевих бюджетів; кошти міжнародної фінансової допомоги; кошти грантових і донорських програм; інші джерела, незаборонені законодавством	В межах наявного фінансового ресурсу